

A Magyar Szocialista Párt Képviselő Csoportja az „ORSZÁGJÁRÓ” program keretében 2016. december 8-án (csütörtökön) 17 órától a Petőfi Ház Borostyán termében (Hajdúböszörmény, Petőfi Sándor utca 15. szám) Közéleti Klubot szervez. Ez alkalommal előadás és fórum lesz, téma:

Közéletünk jogászszemmel. Erőkultusz vagy demokrácia?

címmel bevezető előadást mond:

Kolláth György
alkotmányjogász

www.kollathgyorgy.hu

/a prezentáció olvasható itt/

Életút, már skalpolt portréval

Kolláth György Béla: szolnoki születésű, budapesti ex-ügyvéd, közigazgatási és alkotmányjogász. Szolnok: 1965 a Versegly Ferenc Gimnáziumban kitűnő érettségi 1971: a szegedi JATE Jogi Karán summa (Uni)cum laude diploma. Szakvizsgázott. 2014 nyarától nyugdíjasként is közjogi óraadó.

Pálya: tanácsi dolgozó, minisztertanácsi főosztályvezető-helyettes, minisztériumok törvényelőkészítő főosztályvezetője, miniszteri biztos, közben egyesület-kutató, jogoktató, kormányhivatali főtanácsadó, prevenciós intézet helyettes vezetője, 2000. óta 2014 nyaráig volt ügyvéd. Alkotmány-, közigazgatási, média- és sportjogot, általános jogot oktat(ott) egyetemeken, ill. főiskolán, az ELTE és a TF c. docense. Nyugdíjba vonulás óta kivételesen vállal közszereplést: ATV, Klubrádió, Népszabadság. Hobby: mindenféle sport, filmek, rádiózás. Ex-klubrádiós, ill. -Pacsirta rádiós szerkesztő-műsorvezető.

Kutatási terület: emberi jogok, államszervezet, civil társadalom és közhatalom, alkotmányos intézmények, közigazgatás, sportjog, médiajog, továbbá *humor a jog mindennapjaiban*.

Önállóan kimunkált, főbb törvényjavaslatok: állami kárfelelősség, kisajátítási jog, egyesületi jog, nemdohányzók védelme, kamarai jog, családi mediáció, sportbiztonság, kisebbségek választása, a prostitúció állami kezelése témaköreiben.

A **Marton Frigyes Emlékdíj birtokosa a közéleti humor** kategóriában. Jászladány díszpolgára. Ex-sportkuratóriumi elnök.

Bevezető

Köszöntöm Önöket; köszönöm a meghívást. 2012. szeptember 18-án Kathiné Juhász Ildikó polgármester asszony meghívására jártam Bösörményben. Mára tán lejár(ód)ott fogalomról mondtam akkor előadást: Jogállam – jogalom? - sejtelmes, kérdőjeles címmel. Azóta a cím megkomorodott; a tét s a hangsúly a demokrácia (alap)kérdéseire került. Ok: nem eseti üzemzavar mutatkozik, hanem téves hatalmi bekötés, úzus. Póriás dilemma: vagy az arrogáns, nyers paraszti erő trónol rajtunk tovább, avagy megmenthető, ill. rekonstruálható még valamennyi a jogállami demokráciából?! 1,X,2. Közjogi elvekről, jogi sarokpontokról, dilemmákról esik szó ma: alkotmányjogi és közigazgatási vonatkozásokról. Módszer: 1-e fizet, kettőt kap. A mondanivaló érdemi része ui. a web-en olvasható, vitatható; ehhez kiegészítéseket fűzök, háttérrel nyújtok, átkötéseket alkalmazok. Szembesülni kell a korábbi megállapításokkal; illik szólni arról, hogy mi lett a fő 2012-es kitételekből. A fő tételek és kontúrok - a jogélet s a közigazgatás terén – sötétebben bár, de ugyanazok, mint voltak 2012 őszén; sajnos mindezekhez új globális, uniós, regionális és honi kihívások, bajok érkeztek. A folyamatszerűség céljából szerkeszték ide korábbi kulcsmondatokat, majd azokhoz időszzerű kiegészítést fűzök. Növumként felvázolok pár skiccet európai trendekről, a migráció és a terrorizmus jogi kihívásairól, az alkotmány(osság), s a jogállamiság értelmezésének vakvágányáról; majd az ún. válságszituációk jogáról; szólok fölös uniós koccanásokról, és kitérek (majdnem a hitemből is, de itt csupán) a drága és hamis kommunikációra is. „Trumpozni” is muszáj. Vadonatúj bajok is jelentkeznek.

Borús kép tárul elénk; ellenhatást remélve **humort sem nélkülöző prezentációval** szolgálok. 1971 óta a jogi portfólióm a közjog és a magánjog határán mozog. Előbbinél **a közhatalom lenyűgöző ereje** a döntő; utóbbinál **a felek egyenjogúsága és mellérendeltsége**. Alkotmányjogi **műhiba is, hogy/ha összecseszik a közhatalmi „törvénykezés” és a civiljogi szereplők világa, érdekköre, kapcsolatrendje**. Póriasan: **hogy/ha X,Y,Z tulajdonosi (ön)érdeke szabja meg törvények tartalmát, célzott jogosulti körét, kedvezményezettjét vagy a büntetésben részesülőket**. A **jognak normatívának, általános zsinórmértéknek, tartósnak, legálisnak és legitimnek, s főként direkt részérdektől mentesnek kell(ene) lennie**. **100 körüli** mégis azon jogszabályok száma, melyek **„pofára” készültek**; valaki javára, vagy éppen ellenére. Többségük gazdasági vagy egyéb racionalitással és/vagy morális megalapozottsággal sem bír; pusztán kivételezett helyzetbe hoz vagy letarol, kizár valakit. A tárgyi valóság, a gazdaság, ill. a tudományok axiómáit a jog, a törvény szava nem nyomhatná le. Különb, idővel, borulni fog mindhárom, s vele sok minden más is. Előttünk bontakozik ki eme jelenség! Az alkotmányjog a magasiskola, a rendszer csúcsa; magasan és messze van a mindennapoktól, a hétköznapok mozgatóitól, az egyszerű polgároktól. Am ha ott hiba mutatkozik, az végigmegy a rezsím egészén: bizony itt is minden a fejtől bűzlik. A jó alkotmány ui. a jog bibliája: stabil, értéként tisztelt, vitán, napi érdeken felül álló; védett s védeni tudó korszakos mű. Az Alaptörvény (AT), s annak élő gyakorlata, momentán a 7. köszörülésénél egyelőre elbukott megbuherálása **nem ilyen. Bűn, baj, botrány az is, hogy állami szinten szinte sosincs fair diagnózis, mellé rendelt háttér** - a gyakran csupán taktikai értékű, össze semmivel nem rendezett, egyedi és önkényes intézkedés dömpinghez. **Megterheli ezt két kommunikációs sugallat**: 1) **nemzeti keretben még nincs baj, sőt tőlünk tanulnak** mások? Sajnos: **jót nem!** 2) Fő, s zömmel **elég is a kommunikáció?! Dehogysis!** Az orvos mutatja a szörnyű röntgenképet, s közli: **van jó és rossz híre**. A rossz hír, hogy hatalmas, végzetes rákos burjánzás látszik a képen. Mi a jó hír – kérdi a beteg. –Az, szól a doki, hogy **foto shoppal el lehetne tüntetni**. Mint **látni a közügyekben** sokszor bármit, „**rend(szer)esen**”?!

Az új idők hangulatát, jogon túli, a reáliákban mérhető jellemzőit előbb idézetekkel jelenítem meg.

Előétel: idézet-gyűjtemény 1.vegyes (nem kisusti)

- 1)A **jogállamiság nem balliberális lila köd, hanem a jó gazdaság alapja** (2016.01.20. Gajus Scheltema budapesti holland nagykövet)
- 2)Áder János alkotmányos vétő: Az Alaptörvény másik **sarkalatos pontját a jogbiztonság alkotmányos védelme** jelenti. A jogállamot épp az teszi szilárdná, ha **bármely helyzetben és bármely pillanatban mindenki tisztában lehet** azzal, hogy pontosan milyen törvényi előírásoknak kell megfelelnie, és milyen jogszabályok szerint kell eljárnia” Forrás: napilapok 2016.03.10.
- 3)Plakátháború közben és után: **lealázás, cinizmus, bizarr életmód: Közmunkásoknak járó „cafeteria”**: Méteres hókupac, rajta egy tábla: INGYEN ELVIHETŐ!!! Szegény soron kérdi a **szociális gondozó a megtört embert: van-e kereső a családban?** Válasz: **talán a gugli...?!**
- 4)**Az állam foglyul ejtése (szakirodalom; angol kifejezés: state capture) az a társadalmi-politikai jelenség, amelynek során az eseti korrupción túllépve a szervezett alvilág módszeresen próbál befolyást szerezni a közhatalom felső szféráiban** annak érdekében, hogy **folyamatos hatással lehessen a törvényalkotásra** és ennek révén a saját bűnös érdekeinek megfelelő szabályrendszereket hozzon létre. Meg kell különböztetni az üzleti érdekek törvényes képviselőjétől, a **lobbizástól**, bár a gyakorlatban a törvényes és a bűnös befolyás-gyakorlás elhatárolása nehéz lehet. Itthon ennek az a mutációja dívik, hogy **összenő a közhatalomban az állami és a gazdasági befolyás, közös oligarchia keletkezik, így ebben a jogalkotás is immár az úri szabóműhely mintájára XY-ra szabja a törvényeket**, más jogi normatívákat, ergo **formálisan törvényes, mégis bűnös a vagyonszerzés**, s –juttatás. **Más, mint az olasz maffia gyakorlata, eltér a banánköztársaságokétól is.**
- 5) 1945 és 2005 között - tehát 60 év alatt, egy háború után, s egy merőben új világban - 195 606 oldalnyi jogszabályt közölt a Magyar Közlöny. 2010 és 2014 között 231 774-et! Tehát nem egészen 4 orbáni év alatt többet, mint előtte 60 éven át az "elnyomó rendszerek". Ez azt jelenti, hogy ha levonjuk a vasárnapokat, valamint levonjuk a szombatokat és a 4 x 4 nap karácsonyt, akkor számoljunk! 4 év 1 460 nap. Minusz a vasárnapok és a szombatok, azaz 416 nap. Vonjuk le a 4 x 4 nap karácsonyt, az 16 nap. Így 1 028 munkanapot kapunk. Ha ezt elosztjuk a törvények, jogszabályok irgalmatlan mennyiségével, azaz 231.774 osztva 1028-val, az 225 és fél oldalnyi jogi szöveg, amelyek az élet különböző területein szabályozzák, korlátozzák az életünket, illetve segítenek eltüntetni a visszaéléseket. **Naponta 225 oldalnyi jogszabályt megfontoltan, egymáshoz igazítva, igazságosan, körültekintően nem lehet megalkotni**, s hiába akarják elhithetni, hogy mindezt értünk teszik.
- 6)Sárközy Tamás: **a jog eszköz a politika céljainak elérésére, de egyben korlátja is a hatalom gyakorlásának**, vagyis **nem lehet egyszerűen átlépni rajta. Magyarországon jelenleg nem biztosított a jogalkotás alkotmányossága, a jogalkalmazás alkotmányossága nagyjából rendben** van. A jogalkotás alkotmányosságának problémáját mutatja, hogy **2013-ban 252, 2014-ben mintegy 230 törvény született, amelyekhez ötször ennyi rendelet jött, ezt lehetetlen áttekinteni.**
- 7)Nyugat-Európa és USA, erős narratíva: **az unióhoz újonnan csatlakozott államok élőködnek rajtuk, korrumpáltak, a demokráciát pedig visszafejlesztik valamiféle hibrid rendszerré. Vő: Renzi:** az általunk befizetett pénzből ne emeljenek falakat! *Ha az Európai Unió egyes tagállamai falakat építenek és csak akkor szolidárisak, amikor pénzt kapnak, akkor készen állunk megvételni az unió költségvetését.*
- 8)A VOSZ főtitkára, **Dávid Ferenc** kifejtette: **szerencsésebb lett volna, ha Orbán Viktor miniszterelnök** nem a református egyház zsinatán vezeti elő az ötletet, hanem **egyeztet a szakszervezetekkel és a munkáltatókkal**. Megjegyezte, hogy **nemcsak elvenni, adni is okosan kell.**
- 9) **D. Trump** védelmében való hivatkozás: ha (még?!) igaz az a tétel, hogy **a demokrácia azért (is) a legjobb társadalmiszervezési forma, mert nem követel kiemelkedő személyi intellektust, mivel maga az intézményrendszer, a fékek és ellensúlyok, a kontrollmechanizmus garantálják a közjó szolgálatát**, akkor miért s mekkora baj az, hogy egy populista, hímsovinszta, rasszista pojacát választott a világ legerősebb demokráciája? E században vajon most már **ez vár a világra: az önző, műveletlen, dühös emberek diktátuma?** /forrás: facebook, ütős vita-érv/
- Budapest, metrózűrők, keserű tréfa: lehet, hogy a fékeket és ellensúlyokat már a metró-kocsikból is ellopták?!**

Előétel: idézet-gyűjtemény 2.

1)2016. 10.29: Vakmajom: Mindenki olyan államban szeretne élni, dolgozni és/vagy vállalkozni, **ahol a jog garantálja a személyes és vagyoni biztonságát, a szerződések betartását, ahol működik a rule of law, ahol a jog uralkodik.** Ezért is a piacgazdaság legfőbb alappillére, hogy a szerződéseket be kell tartani, *pacta sunt servanda.* **A jogrend szilárdsága alapján rangsorolva az országokat kb. a versenyképességi rangsor tükörképét** lehet látni, liberális, fejlett gazdaságú nyugati államok állnak az élen. Ahol a jogot tisztelik, ott gazdagság is van, ahol meg nem, ott nyomor. A régióból az észtek állnak az élen, meg a csehek: ezek jogállamok. A magyar helyezés nagyon riasztó, itt kvázi megszűnt az európai értelmű jogállam – a visszaállításáig nem is várható igazi széleskörű prosperitás.14. Észtország, 17. Csehország, 32. Románia, 60. Magyarország.

2) **Raskó György**, 2016.10.28: A KSH jelenti, hogy az idén július-szeptember időszakban a munkanélküliségi ráta 4,9%-ra csökkent, s a munkanélküliek száma már csak 226 ezer fő. Ez jól hangzik, de az igazsághoz hozzátartozik, hogy mellettük még ugyanennyi, 230 ezer közmunkás is van, akik a közmunka-program nélkül nem találnának állást. Őket a költségvetés tartja el, azaz ők ugyanúgy nem járulnak hozzá a közterhek viseléséhez, mint a "rendes" munkanélküliek. A valódi munkanélküliségi ráta valahol a 10% körül van, ami alig jobb, mint a Bajnai kormány alatti súlyos recesszió idején volt (11%). Kommentár: **valótlanság, egyoldalúság, csúsztatás, elhallgatás, torzítás: mint a közügyek megjelenítése zömmel az állami médiában.**

3)**MTI** : Új felügyeleti mechanizmus létrehozását kezdeményezte keddi ülésén az EP plenáris ülése annak biztosítása érdekében, hogy a **tagállamok tiszteletben tartásuk a demokrácia és a jogállamiság alapelveit.** Az új uniós mechanizmus célja az, hogy a tagállamok a szerződésben foglalt alapértékeket tiszteletben tartásuk. A rendszernek világos, bizonyítékokon alapuló és politikai befolyástól mentes kritériumok alapján kell a tagállamok teljesítményét értékelnie.

4)**A NER milliárdosai új reformkor helyett csak óriási veszteséget okoztak Magyarországnak:** Simicska és Spéder ügye bebizonyította, hogy a cinkosságra épülő gazdaságban végző soron mindenki pórul jár. Szomorú a száműzött oligarcha, csalódott az önmagát elárulva, átverve érző hatalom, de a legnagyobbat Magyarország szívja. „*Amit korrupciónak neveznek, az gyakorlatilag a Fidesz legfőbb politikája.* Ezen azt értem, hogy olyan célokat tűzött ki a kormány, mint a hazai vállalkozói réteg kialakítása, az erős Magyarország pilléreinek a kiépítése vidéken vagy az iparban.” **Lánczi András** nyilatkozatának kétféle interpretációja polemizál egymással. Az egyik szerint Lánczi megfejtése felér *egy nyílt beismeréssel. Miszerint a Nemzeti Együttműködés Rendszere = Lopás.* A másik szerint ez egy rosszindulatú félremagyarázása a kormányzati főideológus mondatának. A Fidesz gazdaságpolitikájának nem a közvagyon magánvagyonná konvertálása a leglényege, hanem *egy új, központilag koordinált és támogatott nemzeti nagytőke kiépítése.* (nyilvános részlet egy internetes elemzésből)

5)**Veszélyben az integráció, apró szúrásokkal végezheti ki a populizmus Európát Halál ezer tűszúrás által – az ősi kínaiak kivégzési módja fenyegetheti az Európai Uniót, ha a populizmus mindenütt így nyomul előre.** **David Milleker** a Union Investment Privatfond vezető közgazdásza: nem a hirtelen halál fenyegeti a legjobban az eurozónát és az egész Európai Uniót, hanem az apró lépések, melyek fokozatosan megakadályozzák a piac működését. Egy kis korlátozás a tőkeáramlásban itt, egy apró protekcionista lépés a kereskedelemben egy másik országban – ez a kínhalál várhat az EU-ra.

6) HVG.hu interjú **Kornai Jánossal:** Sok közgazdász valamiféle bölcsességet, higgadságot, pártatlanságot, igazságosságot vár az államtól, azt is beleértve, hogy ha piaci zavarokat lát, küszöbölje ki őket. Csakhogy az állam nem a pártatlan és önzetlen bölcsék testülete. Politikusok irányítják, bürokraták mozgatják, ők pedig hús-vér emberek, akiknek saját érdekeik, saját értékrendjük és előítéleteik vannak. Sokféle állam létezik, és biztos, hogy a svéd, a dán, a norvég állam közelebb áll az ideálhoz, mint Oroszország vagy számos latin-amerikai, ázsiai vagy afrikai állam. A **kapitalizmus léte szükséges feltétele a modern demokráciának, de nem elégséges feltétele.** Olyan demokrácia nincs – most tegyük félre a korai előzményt, az antik demokráciát – a modern világban, amelynek a gazdasági és társadalmi háttere ne kapitalizmus volna. De kapitalizmus létezhet nem demokratikus körülmények között is, autokrácia vagy diktatúra formájában; a legszégyenletesebb változata a náciizmus volt. **Vita folyik arról, hogy ha a kapitalizmus igen hosszú időn át működik, vajon előbb-utóbb mintegy önmagától létrehozza-e a demokratikus kormányzati formákat. Ez nyitott kérdés, amire a történelmi tapasztalat még nem adott egyértelmű, bizonyító erejű választ.**... Sokan azt mondják, várjunk csak, figyeljünk Kínára. Ott kapitalista gazdasági viszonyok váltak uralkodóvá – bár még mindig igen erős az állami szektor –, márpedig a kapitalistáknak jó a demokrácia a maga tiszta jogrendjével, a jogállami keretekkel, a szerződések kikényszeríthetőségével, a magántulajdonnal. De a kínai kapitalisták egy része másképpen gondolkodik. Számukra sok előnye van a diktatúrának is, úgy is lehet gyarapodni, ha közel vannak a hatalomhoz. A kapitalizmus oly módon is terebélyesedhet, hogy összefonódik a diktatúra politikai gépezetével és bürokráciájával. Nincs bizonyítva, hogy a magára hagyott kapitalizmus automatikusan létrehozza a demokráciát, ez nem genetikus hájlama. Megjegyzésem; nos akkor: csak hadd jöjjön az illiberális államrezon és metódus, legfeljebb a kísérlet majd nem válik be?! Pardon: ez minden?! Semmiképp! Térjünk vissza a kontinensünkre, és az EU hoz való viszony szempontjából tegyünk néhány alapvető megállapítást. Sok minden távolról nézve sem az, mint aminek (itthon) látszik.

Előétel: idézet-gyűjtemény 3.

- 1) HVG.hu 2016.10.22: A világhírű brit fizikus örül neki, hogy nem a “hülyeség történelmét”, hanem az intelligencia jövőjét kutatjuk, de rajtunk múlik, hogy az így szerzett tudásunk az emberiség legjobb vagy legrosszabb újdonsága lesz. “Nézzünk szembe a tényekkel, nagyrészt a hülyeség történelmét tanulmányoztuk eddig” – ezzel a kijelentéssel nem a történészeket szerette volna magára haragítani a világ egyik legokosabb embere, **Stephen Hawking**, csupán arra utalt a Cambridge Egyetemen tartott előadáson: örül neki, hogy inkább az intelligencia jövőjét kutatjuk. A brit fizikus már korábban hangsúlyozta: a hülyeség, a kapzsiság és a szennyezés jelenti a legnagyobb veszélyt a Földre. Hawking most elmondta, hogy az emberiség egyik legnagyobb dobása lehet a mesterséges intelligencia, hiszen hosszú távon akár a szegénység és a betegségek felszámolása is lehetséges vele. De csak akkor, ha jóra használják. A tudós szerint ugyanis szigorúan kell fellépni az ilyen technológiával automatizált fegyverek ellen, illetve félelmét is jelezte, miszerint rossz kezekben a mesterséges intelligencia tovább növelheti a társadalmi különbségeket, a többség elnyomását. Hawking szerint a mesterséges intelligencia az emberiség történetének legjobb és legrosszabb újdonsága is lehet. Megjegyzés: ezt a döntő kihívást (meg)érti-e vajon a honi államvezetés, avagy túl elvont, nehéz ez neki?! Műveltségi teszt?
- 2) **Rászáll Magyarországra az EU csalás elleni hivatala** Külön csoportot hozott létre az OLAF annak érdekében, hogy kivizsgálják a magyarországi projektek gyanús pénzköltéseit – értesült az [atv.hu](#). Az LMP társelnöke szerint minden uniós forrás fele magánzsebekbe vándorol. A Transparency International szerint ez sarkos állítás, az ugyanakkor tény, hogy Brüsszel kiemelten foglalkozik Magyarországgal. **Hadházy Ákos is felszólalt** a „Lopják a szabadságunk! Repüljenek” elnevezésű vasárnapi tüntetésen: arról beszélt, hogy eddig 9 ezer milliárd forintnyi Európai Unió forrás jött be az országba, és még ugyanennyi várható.
- 3) **Elkutatták: új szó a lopásra** Rettenően sok közpénzt oszt ki a kormány innovációs és kutatás-fejlesztési célokra. Ha ez nem kerül jó helyre, akkor szó szerint kidobunk az ablakon a stadionépítésekénél nagyságrendekkel nagyobb összeget, ami ráadásul a jövőbeli versenyképességünket garantálná. Ehhez képest a pénzosztás rendszere nem elég átlátható, sok cég úgy nyer százmilliókat állami pályázatokon, hogy teljesen profildíven projektekkal pályázik, életképes pályázókat pedig mondvacsinált indokokkal elutasítanak. Azon pedig már meg sem lepődünk, hogy a támogatások jókora része kormányközeli oligarchák köreinél köt ki, és a vállalati K+F-nél Garancsi István kirívóan sok érdekltségére bukkantunk. (forrás: index)
- 4) Szókimondó beszédben ostromozta az Orbán kormány politikáját **Colleen Bell nagykövet** a Corvinus Egyetemen. **Szijjártó Péter külügyminiszter** csütörtökön erre azt mondta: Magyarország nem az Egyesült Államok, hanem az EU tagállama, és a nagykövet által felvetett kérdéseket az EU-val már megvitatták és lezárták. Colleen Bell felhívta a figyelmet az **orosz olaj- és gázfüggőségünk káros hatásaira**. Szabad és diverzifikált, több forrásra épülő energiapolitika nélkül Oroszország politikai vagy gazdasági túszaivá válhatunk. A nemzeti energiapiacok integrálásával létrejövő energiaunió erősíthetné Európa energiabiztonságát. Fontos az ország befektetői klímájának javítása, a befektetők, vállalatok aggódnak az **adózási és szabályozási környezet stabilitása** miatt. Szükséges, hogy a befektetők képesek legyenek előre kiszámítani a vállalkozásaikat érintő szabályozók és adók hatásait. Bár az Egyesült Államok az egyik legnagyobb külföldi befektető Magyarországon, ilyen környezetben csökkenhet a befektetéseik mértéke. Igényesen szolt emberi szabadságjogokról is.
- 5) **Chikán Attila: Mintha az ország romló versenyképességét sokan a munkaerő-hiánnyal azonosítanák, holott előbbi sokkal többet jelent**. A versenyképesség egy ország fejlődésének közép- vagy hosszú távú mutatója. A versenyképességi rangsorok egy ország társadalmi és gazdasági jellemzőinek teljes körét kívánják lefedni. A **Világgazdasági Fórum** például mintegy 110 tényezőt vesz figyelembe, az **IMD** hatvanvalahányat. Ezekben benne van a munkaerő-piaci helyzet, mint az oktatás, az egészségügy állapota, vagy a kormányzati intézmények, az innováció fejlettsége. Magyarország versenyképessége tartósan romlik, amiből az előző kormányok is kivették a részüket. A rangsorok alapján a kormányzati intézményrendszer – amibe beleértik a kormányzat egész teljesítményét – és az üzleti tevékenységek színvonala tekintetében áll a legrosszabbul az ország. Drámai a korrupció növekedése, és a gazdaságpolitika kiszámíthatatlansága. Fejlett piacgazdaságban az nem megy, hogy a piac helyett az állam állapítja meg a verseny nyertesit. A közvetlen gazdasági kár mellett felmérhetetlen az a negatív hatás, amit ez a gyakorlat a társadalom erkölcsi színvonalára, hangulatára gyakorol. A nyugati közgazdaságtan aktuális kérdéseire – amelyek a fenntartható fejlődés, tudásalapú társadalom, robotizáció hatása a munkaerőpiacra, hálózatosodás – az unortodox gazdaságpolitika nemcsak nem ad választ, de nem is foglalkozik velük. A politikai vezetésnek, a kormánynak olyan hangulatot kellene teremtenie, hogy Magyarország egy vonzó, érdekes, nyitott hely legyen. Megjegyzés: vállalkozás-barát etc. támogató környezet tartós léte, stabil kiszámíthatósága (volna) a legfőbb.

Hat triviális megközelítés

- I. Nemes egyszerűséggel a magyarok 98 százalékának nevezték a Fidesz hivatalos oldalaként működő Facebook-oldalon azokat, akik nemet mondtak a vasárnapi kvótanépszavazáson. Megszületett a kvótanépszavazás végső értelmezése a Fidesz hivatalos oldalává avanszált Fidesz-Facebookon: a magyarok 98 százaléka a kvóta ellen szavazott, és kész. Az apróbetűs résznél sem szerepel, hogy a kvótanépszavazáson a 8,261 millió választásra jogosultaknak eleve csak a 40,41 százaléka nyilvánított véleményt, a további 59,59 százalék nem ment el vagy érvénytelen szavazatot adott le. Az érvényesen szavazó 3,338 millió emberből valóban több mint 98 százalék, azaz 3,36 millió ember ikszelte be a nemet. A Fidesz szerint ők lennének a magyarok 98 százaléka. De akkor mi van a többiekkel? Ők nem magyarok? Kirekesztés, megosztás elég?!
- II. Ha egy esküvőn az egyik fél jelent csak meg, az ő igenje hiába a jelenlévő felek száz százaléka, nem eredményez házasságot. Se politikai, se közjogi se semmilyen értelemben. A távolmaradás ebben az esetben sem jelenti azt, hogy a másik fél átadta volna a döntés jogát... És elég nagy baj, ha a násznép ezért ünneplésbe kezd...' (Á. L.)
- III. Végképp megszűnik a jogállam, ha egy jogilag érvénytelen népszavazást a hatalom politikailag érvényesnek tekint. Ez a szétválasztás (jogi vs. politikai) hamis. A politikai cselekvés alapja egy jogállamban az, hogy a nép, jogi úton, közhatalmat ruház a képviselőire. Ennek hogyanját szabályozza a törvény, amelynek értelmében, ceterum censeo, az október 2-i szavazási eredmény nulla, pára, lepkefing. Ez ellen nem segít a szómágia, a ráolvasás. Igaz, e trükköt gyakran alkalmazza a kormány, pl. a gyermekszegénységgel kapcsolatos vitákra a miniszterelnök azzal tett pontot, hogy kimondta a szájával, miszerint gyermekszegénység nem létezik. (Balavány György publicista)
- IV. Káros, kóros alap-attitűd: „Reméljük, a Jóisten megsegít bennünket, és demokrácia helyett nem kell kigondolnunk más típusú politikai rendszereket, amiket a gazdasági túlélés reményében azután be kell vezetnünk.” „Ha támadják a kisvasutat, akkor meg kell hosszabbítani Bicskéig, és ha akkor is támadják, akkor meg Lovasberényig.” /O.V./ Ütős bonmot ellenben, tán válaszcsapásként a közösségi hálóról: az egyetlen dolog, amit Orbán valóban elért Brüsszelben a kilincs volt. Hazudós kis rohomegérnek tartják sokan.
- V. A vég kezdetét jelenti, ha az elfogadott, demokratikusan kidolgozott szabályokat a tagállamok nem tartják tiszteletben” – mondta Juncker egy párizsi konferencián, s ezzel Orbánnak üzent. J. szerint, ha egy tagállam minden alkalommal népszavazást tartana, amikor nem ért egyet egy közös döntéssel, az EU kormányozhatatlanná válna.
- VI. A hvg.hu kérdezte Orbán Viktort arról, hogy rendben van-e, hogy egy magánkézben lévő biztonsági cég szűrte meg a belépőket és felügyelte a rendet az idei október 23-ai állami ünnepségen, valamint hogy mit szól ahhoz, hogy több alkalommal is rátámadtak az ellene síppal tüntetőkre, valamint újságírókra. „Jogi kérdésekkel majd a joghatóságok (sic!) foglalkoznak” – mondta a verekedésekkel kapcsolatos kérdésre a miniszterelnök, aki az újságíró visszakérdezése után is megismételte a válaszát. Mármost; a joghatóság=államok közötti munkamegosztás, I. éves tananyag. Ül le fiam, egyes!

Bónusz (?) nívum Donald Trump megválasztásának „lecsapódása”, lehetséges kihatása, globális, ill. hazai kihívásai

1) Eörsi Mátyás, akár még háború is: Az USA új elnöke azt ígérte, hogy hazahozza a munkahelyeket. A munkáltatók azért mentek el, mert az amerikaiak túl jól éltek, az ottani munkabérek sokszorososa annak a munkabérnek, mint amit ezek a munkáltatók máshol fizettek. Egyelőre valószínűleg maga Trump sem tudja, hogy a csudába lehet a Kínába, Thaiföldre, Szlovákiába és akár Magyarországra kitelepült vállalkozásokat (nálunk amúgy kívánatos beruházásnak hívják) visszahozni az USA-ba. Amúgy az a tény, hogy az amerikai gazdaság pörög, a munkanélküliség 5 %, vagyis lényegében nincs, és mindkettő a lehető legszorosabban azzal függ össze, hogy az amerikai egy nyitott és szabad gazdaság. Ha Trump korlátozza a külföldi beruházásokat, akkor ezzel a szabadságot is korlátoznia kell, ám az igazi baj az lesz, hogy piackorlátozó intézkedéseit az amerikai gazdaság, majd ennek folyamodványaként a világ gazdasága fogja megszenvedni. Sem Trump, sem más hozzá hasonló befelé fordulást és piacvédelmet szorgalmazó vezető, akár belátja hibáját, akár nem (nem), nem képes belpolitikai okokból korrigálni. Úgy fogják látni, hogy tovább kell a piacokat védeni, amitől a helyzet egyrészt továbbromlik, másrészt a partnereket - Kína, Japán, Mexikó, EU - hasonló lépésekre kényszeríti. ***A konfliktusok száma nő, az egymástól való kölcsönös függés egyre csökken, zéró összegű játszmák veszik kezdetét az erőforrásokért való küzdelemben.***

Az USA régóta mondja, hogy az Észak-Atlanti térség védelme nem lehet egyedül az USA feladata, és ebben tökéletesen igaza is van. Trump ebben lépni fog, és okkal lehet attól tartani, hogy jelentősen lecsökkenti a NATO támogatását. Az európai partnerek, ha észbe is kapnának, nem tudják majd a hiányzó erőforrásokat kipótolni. Európa magára marad. Az Oroszország elleni szankcióktól az USA visszalép, az európaiak csak saját maguk nem tudnak szankcionálni. ***Oroszország megerősödik, és Közép- és Kelet Európa ismét orosz érdekszférába kerül.***

Nem, nem attól kell tartani, hogy november végén orosz tankok jelennek meg Budapest utcáin, hanem attól, hogy Oroszország az eddigieknél bátrabban fogja először a balkáni országok belpolitikai folyamatait befolyásolni, Moldovában az ukránhoz hasonló helyzetet kiprovokálni, majd élezni a konfliktust a baltiakkal. Ha pedig nem lesz, aki visszatartsa Putyint attól, hogy a balti országokban zavart keltsen, helyi konfliktusokat provokáljon ki, akkor - ne feledjük: NATO-tagállamokról van szó - már Lengyelország sem lesz biztonságban. Ha van valaki, aki elhiszi, hogy Putyin itt leáll, az nem ért semmit a nemzetközi politika természetéből. Trump győzelme természetesen bátorítóan hat a francia, az osztrák, a holland szavazókra, és jövőre választásra készül Németország is.

Azok a magyarországi elemzők, akik örülnek ennek a folyamatnak, rendkívül rövidlátóan csak azt látják, hogy ezzel a magyar miniszterelnök politikája visszaigazolást nyer, és politikai vakságukban nem látják azt, hogy sem Trupnak, sem Trump európai megfelelőinek Magyarország soha sem lesz fontos partner. A nacionalista populizmusról Magyarországon a magyarok hiszik azt, hogy ez nekik jó, ám Franciaországban a franciák és Hollandiában a hollandok éppen azt gondolják, hogy ez a franciáknak és a hollandoknak jó. Nem pedig Magyarországnak. Márpedig, tetszik, nem tetszik, ők az erősebbek, és ezt nem lehet hangzatos mondatokkal felülírni. Ráadásul, ha Németországban is ez a politika erősödik meg, ha mindenhol véget ér a politically correct beszéd, akkor egyik európai vezető a másik után fogja bejelenteni, hogy ***eszüik ágában sincs a keményen dolgozó francia-holland-német-stb. kisemberek nehezen befizetett adóját a lengyelekre-magyarokra-románokra költeni.*** Akik eddig arról értekeztek, hogy milyen pompás dolog is az, hogy a magyar miniszterelnök végre kiáll a magya érdekek mellett, meg fogják tanulni - sajnos velünk együtt - hogy mi a következménye annak, ha ***mindenki elkezd úgy gondolkodni, mint a magyar miniszterelnök.***

Bónusz (?) nóvum folytatás

Bónusz-nóvum 1). Folytatás: Adott lesz tehát egy befelé forduló USA, egy magára hagyott Európa, egy Putyinnak tálcán átnyújtott Közép- és Kelet Európa. Adott lesz egy romló gazdaság, szétfelő szolidaritás. A nagy, erős országokat is meg fogja viselni a szűkülő piac, Magyarországhoz hasonló méretű országok pedig megrokkannak. Még azok a kormányok sem bízhatnak többé a nemzetközi együttműködésben, amelyek amúgy még nem bolondultak meg. A magukra hagyott kormányok kisebb-nagyobb mértékű erőszakoskodással igyekeznek forrásaikat szélesíteni, ez elkerülhetetlen konfliktusokhoz fog vezetni. A konfliktus önmagában nem baj, ha van megfelelő csatorna azok megoldásának. De ezek a csatornák megszűnnek. A NATO csak papíron létezik, az EU költségvetése beszűkül, a tagállamokra gyakorolt hatása a mai mérsékelthez képest is tovább csökken. Nem lesz, aki a konfliktusokban közvetítsen. Illetve dehogynem lesz, Putyinnak fogják hívni az illetőt, és senki se ringassa magát abba az illúzióba, hogy ennek nem fogja megkérni az árát. Meg fogja kérni. Még nem tudjuk, mi lesz az, azt azért tudjuk, hogy Putyin immár nem is titkolt célja a szovjet nimbusz visszaállítása.

2) **Tóta W. Árpád** (hvg.hu): ...A világ most rémülten találgatja, mit fog csinálni Trump elnök. Első és legkiválóbb támogatója, a mi miniszterelnökünk sokszor utalt már arra, hogy Kelet-Európa, esetleg személy szerint ő fogja megtermékenyíteni az elgyengült Nyugatot. Most tényleg érdemes ránk figyelniük, ha tájékozódni akarnak. Mi már ismerjük ezt a programot. Hatalomra kerülni zsigeri indulatok hátán, aztán ott maradni, ahogy lehet – bármi áron. Más nem számít, tehát semmi másra nincs terv. Ígéretei megvalósíthatatlanok vagy egyértelműen károsak; pont ezért para az egész, mert nem tudható, milyen *másik* hülyeségekkel fogja kitölteni a következő négy évet. Kik maradnak meg körülötte azok közül, akikre egy-egy területet úgy-ahogy rá lehet bízni? *Milyen demagógiák mentén kap bele kockázatos kalandokba azért, hogy másnap elmondhassa, ő éppen naggyá teszi Amerikát? Hogyan próbálja elhallgattatni azokat, akik észreveszik és feltárják kudarcait és bűneit? Hová vezet a pillanat uralása*, ha világháborúk és világválságok múlnak hirtelen mozdulatokon? Igen, mi ezt a menüt esszük hat éve: tudjuk, milyen a *gátlástalanul öncélú hatalom*. Amelynek egyik utolsó ellensúlya éppen az Egyesült Államok volt. *Magyarországnak nem jelent jót ez a fordulat*. És nem az a fő kérdés, hogy szót emel-e a nagykövet egy-egy ormótlan lopás miatt, vagy dolgozik-e a CIA a szétvert szerkesztőségek helyett. Hanem hogy mivel tartozik Donald Trump Putyinnak, és hogyan osztozkodnak ők ketten.

Rögtönzött, rossz döntésekre készülhetünk, és a következmények elfedésére kitalált újabb, még rosszabb döntésekre. Európa magára marad, és jelenleg nem úgy néz ki, mint aki felkészült a nagybetűs életre. A nyugati világ vezetői most hosszú töprengésbe kezdenek. A jobbak felük azon gondolkodik, hogyan lehet az ilyen demagógia-katasztrófákat megelőzni okos és távlatos politikával. A többiek pedig azon, hogy bár buták és rövidlátók, lám, mégis van esélyük.

Az amerikaiak 2020-ban megszabadulhatnak Trumptól, nyolc év múlva pedig biztosan lelép. Jogaikra, szabadságukra stabil és ütésálló nyilvánosság, olajozott ellensúlyok, és civilek milliói vigyáznak. Az Egyesült *Államokat nem lehet szétverni négy év alatt. A világot valamivel könnyebb*.

3) Vallomás: "Ha indulnék, republikánus lennék. Ők a legsötétebb szavazócsoport az országban. Bármit elhisznek, amit a Fox News ír. Hazudhatnak kedvemre, nekik mindent bevenne a gyomruk. Azt gondolom, fantasztikus eredményt érnek el."
(Donald Trump, 1998)

Bónusz (?) nóvum folytatás

D. Trump: profi, amatőr, dilettáns?! Karaktere: Munkatársai szerint képtelen végigülni egy hosszabb értekezletet, utálja az ellenkezést, zsigerből dönt, és erénynek tartja a felszínességet. Kemény alkalmazkodási időszakokkal kezdődhet majd Trump elnöksége.

A tervezett első napi elnöki ténykedésének 21 pontja: Eltörli az Obama-féle egészségbiztosítást; Visszavonja Obama összes elnöki rendeletét; Befejezi a szén elleni háborút; Begyűjt és kiutasít több millió illegális bevándorlót (ezt már az első órában); Megkezdí az áthatolhatatlan fal építését a mexikói határon; Találkozót kezdeményez a belső biztonságért felelős tisztviselőkkel a déli határ biztonságáról; Értesíti a világ összes országát, hogy ha nem fogadják vissza az USA-ban bűnöket elkövető, onnan kiutasított állampolgáraikat, akkor soha többet nem kap egyetlen állampolgárunk sem amerikai vízumot; Felhívja katonai szövetségeit, és elmondja nekik: ha nem fizetnek többet katonai célokra, akkor az USA nem fogja többet megvédeni őket; Összehívja a tábornokokat, és közli velük, hogy harminc napjuk van összerakni egy olyan tervet, ami alapján legyőzik az Iszlám Államot; Megoldja a veteránokkal foglalkozó hivatal összes problémáját; Megüzeni az USA-ból termelést kitelepítő cégeknek, hogy 35 százalékos vámot vetnek ki a termékeikre; Visszalép a csendes-óceáni szabadkereskedelmi egyezményről (TPP) szóló tárgyalásokról; Leállítja a szíriai menekültek betelepítését; Megbélyegzi Kínát hivatalosan árfolyam-manipulátorként; Értesíti a NAFTA országait, hogy szándékában áll újratárgyalni a szerződést; Utasítja az összes állami hatóságot, hogy nevezzék meg az összes munkahelyeket megszüntető szabályozást; Megszünteti az iskolákban a fegyvermentes tereket; Megoldja a hadsereg problémáit; Megvédi a még meg nem született csecsemőket; Felkéri a Kongresszust, hogy alkossanak törvényt, amiben az országba többször belépő illegális bevándorlók magas kötelező minimális büntetési tételre számíthatnak; [Megtanulja, mi a különbség a Hamász és a Hezbollah között.](#) Lám: laza program, és ez csak az első nap volna! /Forrás: Independent, Mother Jones 2016.11.09./ **Megjegyzésem: mese a borjúpaprikásról, mely állat a magtalan bika és a meddő tehén nászából még csak ezután születik meg!**

Néhány uniós egybevetés, fundamentumok

Magyarország az Unió társadalmi termékének 0,7 százalékát állítja elő. Vajon akár általánosan, akár szakpolitikai metszetben megszabhatná a 99,3 százaléknak a működés alapvető - amúgy általa nem tisztelt - rendjét, továbbá a közösségi haladás irányát? Feloldhatatlan ellentmondás feszül a közösség determinálásának önző és álszent igénye, az elutasítás revánisa; meg a nemzeti érdekeknek, s külső példaadásnak vélt miniszterelnöki szerepfelfogás és kettős beszéd ütközése között. Más szól hazai, és megint más uniós fogyasztásra; mindent lenyom az előbbi; ugyanakkor a közös nagy döntésekben - a migrációt alig/ha kivéve - vakhangnyi ellenállás sincsen. Az Európai Unió - minden bajának dacára – minőségi elitklub, értékközösség, a plurális demokráciák önkéntes szövetsége, a jogállamok megtestesülése, az emberi jogok színtere, védelmezője. Ez vele a baj itthon: nem illiberális? . Erős Európa! – szól, ki éppen akarva-akaratlanul szétzilálja azt. Nem ural(hat)ja, hát elrontja! Majd' minden egyebet is! Tény, hogy az EU félbevágott óriás, befejezetlen mű; olyan alakulat, mely a valódi és mindinkább kellő egység, az államiság számos kritériumával nem rendelkezik. 2004-től felvizeződött, olyanok is bekerülhettek, melyek csupán a kasszánál érzik jól magukat, kötelezettségeket maguknak nem(igen) legitimálnak. E század első három évtizedében ez ugyanígy alig(ha) maradhat; sorskérdés tehát, hogy Magyarország a fősodorhoz, vagy a renitens leszakadókhoz, a perifériához, az öntörvényű lúzerekhez tartozik-e (majd). Unortodox, ellenségeskedő, kulturálatlan, elszigetelt, barát(ság)talán zárvány lesz, illetve marad; vagy felzárkózik az élen járókhoz, azokkal tart lépést és módszert, velük és általuk jut előre a demokrácia rendjét kint és bent is követve. Utóbbi különösen fontos. Brüsszelt „lemoszkvázni” „leszovjetúniózni” bűn és hiba: az Unió nem KGST és nem is Varsói Szerződés, mely utóbbiakból távozni 1956 és 1968 kockázatával (sem) lehetett. Az Unió épp azért, s főleg azok miatt lassú, nehézkes, körülményes és gyakran irányíthatatlan, mivel különböző önképű, érdekű és minőségű demokraták alkotják, akik jogilag szabadon, így meg úgy szavaznak és sokszor megkérik a voksuk árát. Visszaélnék a túlzó türelemmel, a régi tagok demokratikus elkötelezettségével, választási és népfelség tiszteletével. Brüsszelt „lekócerájozni” sem pusztán illetlenség, hamis vád, de bornírt beszólás is; onnan, ahol szakszerű, értő, a közjót és semmi mást nem szolgáló kormányzásnak se híre, se hamva. Orbán ugyanakkor mesterien felismert és kihasznál egy hézagot: ti. őt megfogni csak jogilag lehetne; az pedig az Unióban lassú, kétélű, itthon kimosakodható. Lesz, aki szemrebbenés nélkül antitézist kreál, a meccs állása így 1:1, gond egy szál se?! A mai Magyarországon – ellentétben a szintén választott uniós tisztségviselők és nem bürokraták szisztémájával - (miniszter)elnöki rendszer van; egy primitív, avított, zsarnoki, paternalista és összjátékra, alkotmányos, közösségi értékekre, garanciákra mit sem adó változat. Megreformálhatatlan, az Unióval mind kevésbé kompatibilis, konszolidációra, belső jobbításra esélytelen; kirekesztő, álságos, nincs benne pozitív hajtóerő. Fejlődésre, önkorrekcióra képtelen; ám rövid-, középtávú túlélésre a világ(gazdasági) helyzet, az Unió még ad forrást. Érték a stabilitás, még ha ilyen is; sőt kedvez neki a migránsválság. Unortodoxia? Pl. Orbán: a fékek és ellensúlyok rendszere csak amerikai találmány. Már van elég önbizalmunk ahhoz, hogy saját javaslataink legyenek, és azt várjuk a Nyugattól, hogy ezeket ne butaságként, „unortodoxiaként” kezelje, hanem fontolja meg, mert akár egész Európa számára is érvényesek lehetnek. Nos: nem! Sőt, aki megnézi és komolyan veszi az EU alábbi, tagállami felhatalmazást eleve nyújtó alapelvét és „filozófiáját”, mely elismeri és tiszteletben tartja a tagok szuverenitását országuk fő determinánsai tekintetében, az nem vív szélmalomharcot a Közösség ellen, hanem akar és tud felesleges konfliktus-keresés nélkül „önmegvalósítani” és az Unióban a jogok és vállalások harmóniájában cselekedni. Íme: az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikk (2) bekezdése is rögzíti, hogy az Uniónak tiszteletben kell tartania a tagállamok nemzeti identitását: „Az Unió tiszteletben tartja a tagállamoknak a Szerződések előtti egyenlőségét, valamint nemzeti identitását, amely elválaszthatatlan része azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének, ideértve a regionális és helyi önkormányzatokat is.” Mindehhez képest az unortodoxia, az Orbán Matolcsy-féle világmegmentő víziók, tanok, tévhitek, dogmák sorsa Európa zömében: az elutasítás, a hasonlóan erős válasz-keresés, a közneveltség és a szemétkosár. Fordulat: esetleg, majd, ha forint alapú magyar hitel árasztja el a legfejlettebb tagállamokat. Addig: menteni a menthetőt?!

**"Megmentik újra és újra a hazát,
valahányszor saját profitjukat kell
megmenteni. Ha háborút nem csinálhatnak,
csinálnak háború-félelmet, s bebörtönöznek
jámbor rajongókat, hogy a nép elhiggye, hogy
veszélyben a haza."**

Ady Endre

Kulcsmondatok a (köztársasági) Alkotmány kommentárjából; igazolva az AT dilettantizmusát

Az Alkotmány meghatározza az **országos népszavazás alapvető típusait**: jogalap szerint kötelező (kötelezően elrendelendő) és fakultatív (az Országgyűlés mérlegelésétől függő) népszavazást különít el. *A kötőerő szerint pedig ügydöntő (az Országgyűlést kötelező) és véleményező (a parlementre nem kötelező erejű) népszavazást ismer.* A kötelező népszavazás - tipikusan ilyen a kétszázézer választópolgár által kezdeményezett népszavazás - mindig ügydöntő jellegű. Az eredményes ügydöntő népszavazással hozott döntés az Országgyűlésre nézve kötelező. *A véleménynyilvánító népszavazás eredménye nem kötelező az Országgyűlésre, hanem az állampolgárok közreműködését biztosítja a parlament döntéseinek meghozatalában.* A népszavazás elrendeléséről szóló országgyűlési határozatnak tartalmaznia kell, hogy a konkrét népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító típusú. A fakultatív népszavazás kezdeményezése során az Országgyűlés döntésén múlik, hogy ügydöntő, vagy véleménynyilvánító népszavazást rendel-e el. Az Alkotmány taxatív módon, tíz tételben sorolja fel azokat a tárgyköröket, amelyekben nem lehet népszavazást tartani. A parlamenti demokráciákban *az alkotmányok általában védik a népszavazásokkal szemben a gazdasági alkotmányosságot, a parlamentek költségvetési jogát, a parlamentek hatáskörében lévő személyi, szervezeti döntések körét, valamint a nemzetközi szerződések esetében a pacta sunt servanda elvét.* Az Alkotmány szerint nem lehet országos népszavazást tartani a hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, ill. az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint *„az Alkotmány e rendelkezése önmagában teljesen egyértelmű és világos, értelmezési bizonytalanságtól mentes előírást tartalmaz. Az e rendelkezésben foglalt tilalom, a közvetlen hatalomgyakorlást kizárja a már hatályos nemzetközi kötelezettségek további alakításából. A népszavazás magukról a »vállalt kötelezettségekről« nem tartható alkotmányosan, teljesen függetlenül attól, hogy a népszavazás eredménye ellentmondana-e, vagy éppen megerősítene-e ezeket a kötelezettségeket.»* **Alkotmánymódosítási kérdésekben sem kizárt a népszavazás elrendelése, de az a népszavazásnak csak olyan formája lehet, amely nem ad módot arra, hogy a népszavazás átvegye az Országgyűlés alkotmányozó hatáskörét, s nem zárja ki azt, hogy az Országgyűlés döntsön az Alkotmány megváltoztatásáról.** Az ügydöntő (megerősítő) népszavazás elrendelésére csak az Országgyűlés alkotmányozási (alkotmánymódosítási) eljárását követően kerülhet sor.” Az 28/C. § (6) bekezdésének hatályos szövegét az 1997. évi XCVIII. törvény állapította meg. A megoldásban az 1997-es népszavazási kodifikáció azon szándéka jelenik meg, hogy ellenőrizettebbé, nehezebbé kell tenni a kezdeményezéseket, ugyanakkor könnyebb és sikeresebb legyen az eredményes népszavazás. Az 1997. évi LIX. törvény által megállapított alkotmányszöveg egységesen az eredményesség fogalmában fejezte ki a választói részvételt és a szavazatok számát. A népszavazás tehát akkor is **eredményes, ha a választópolgároknak kevesebb, mint a fele megy el ugyan szavazni, de legalább egynegyede a megfogalmazott kérdésre egynemű (igen-nem) érvényes választ ad.** *E sajátos megoldás átmenetet jelent az abszolút és a relatív többségű rendszer között.* A könnyítés viszonylagos, mert a részvételi arány csökkenésével az eredményesség érdekében a szavazók nagyobb hányadának kell támogatnia a kérdésre adott választ. Az 1997. évi XCVIII. törvény az eredményt megállapító alkotmányos **szabályt csak az ügydöntő típusú népszavazásra vonatkoztatja. Az alkotmányozó szándéka szerint tehát a véleménynyilvánító típusú népszavazásra ez az eredményt megállapító előírás nem vonatkozik.**

Megjegyzés: bravúrosan sikerült mindezt tönkre tenni. Ez lehet a csúcsforma?!

Orbán Viktor, 2016. szeptember 22: Én egy kicsit mindig *csalódott vagyok, ha a részvételi arány kevesebb, mint száz százalék*, mert abból indulok ki, hogy Magyarország jövőjéről van szó. **Orbán Viktor, 2016. szeptember 29:** Politikai értelemben *a részvételnek nincs jelentősége*. **Orbán Viktor, 2016. október 2-3:** *A magyarok véleménye ismert, ezen nem változtat egy népszavazás sem,..* Azután eljátszadózott az Unióból való kilépéssel is. Különben miért hangsúlyozná, hogy most *többen szavaztak nemmel, mint annak idején a belépésre* igennel? Korábban azt is mondta, *az lehet újra képviselő vagy polgármester, akinek a választói kellő létszámában vesznek részt a népszavazáson*. Eszerint szinte senki sem újrázhat, vagy minden híve láthatja, hogy blöffölt. És ha valakire, hát őrá is vonatkoztatja ugyanezt a feltételt? Zárótétele: "Számíthatnak a Fideszre és a KDNP-re. Számíthatnak a kormányra. Számíthatnak rám."

Emberek a kvótáról

Tessék mondani, itt lehet aláírni azt a kvótás izét? - Igen. És meg tudná mondani, hogy mikor lesz a sorsolás?

Ön egyetért a kvótákkal? - Én nem, de a gyerekek nagyon csíplik őket. A múltkor is kint voltunk az állatkertben, aztán alig bírtuk őket elvonszolni a ketrecük elől.

Mi a véleménye a kvótáról? - Ezt most komolyan kérdezi? - Hát persze. Nézze, ez egy olyan, hogy is mondjam, intimes dolog. De ha tudni akarja az igazságot: szerintem úgy a legjobb, ha az asszony van alul.

Önnek mi a véleménye a kvótákról? - Akkor lássak kvótát, vagy hogy is hívják azokat a kicsi zöld micsodákat, amikor a hátam közepét!

Ön egyetért a kvótákkal? - Sajnos nem ismerem ezt a szót. - Azt jelenti, hogy Gyurcsány a hibás. - Ja, így már értem. Adja ide a tollat, aláírom.

Ön egyetért a kvótákkal? - Hogyan is mondjam, hogy az egyik szavamat a másikba ne öltsem: a nővéremnek tavalyelőtt volt egy kvótája. Nagyon komisz dolog ám az, nem kívánom senkinek, fél évbe telt, míg kigyógyították belőle.

Ugye, Ön sem támogatja a kvótákat? - Na, még csak az kéne! Örülök, hogy nyugdíjas létemre a munkanélküli gyerekeimet támogathatom.

Ön egyetért a kvótákkal? - Ne haragudjon, nem vagyok idevalósi.

Ön egyetért a betelepítési kvótákkal? - Nekem nincs bajom velük, de azért nem szeretném, ha a lányomnak egy kvóta fiatalember udvarolna.

Kisasszony, mi a véleménye a kvótákról? - Tavaly vettem egyet a turiban, de nagyon nyomta a lábam. Szóval, nekem nem jönnek be.

Uram, mi a véleménye a kvótáról? - Én 15 éve zongorázok ebben a bárban, de csak úgy fejből, kvóta nélkül.

**Ez a bérlet
nem érvényes.**

**Politikailag
érvényes.**

SPEECHABLE

1948 12. pont: Unió; 2016: kiszavaztatni a népet belőle?

Uniós **alapszerződés** 2. cikke: Az unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok - ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait - tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a **szolidaritás**, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában. *Világos? Veszi ezeket itthon komolyan a honi hatalom?* Az Unió **Alapjogi Chartája** preambulumból: Szellemi és erkölcsi öröksége tudatában az Unió az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a **szolidaritás oszthatatlan és egyetemes** értékein alapul, a demokrácia és a jogállamiság elveire támaszkodik. Tevékenységei középpontjába az egyént állítja, létrehozva az uniós polgárság intézményét és megteremtve a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget. ..Az Unió... biztosítja a személyek, a szolgáltatások, az áruk és a tőke **szabad mozgását**, valamint a **letelepedés szabadságát**. Ennek érdekében a társadalmi változások, a társadalmi haladás, valamint a tudományos és technológiai fejlődés fényében szükséges az alapvető jogok megerősítése e jogoknak egy chartában való kinyilvánítása útján. Csakhogy, az uniós jogi megfelelés szempontjából **csatatérre** vál(t)unk. A „**nem szokványos jogi kultúránk**” láttán eltorzult arccal fogják a fejüket külhoni barátaink, kollégáink. *Mi nem tetszik, mi elfogadhatatlan az M.E.-nek az EU-ból? Mi lenne alternatíva? Meddig mehet, hogy erre indexelünk, és amarra megyünk?* Érdemes folyton köztöködni, ordenáré módon visszaszólni? Intés: **mert találsz egy bokszesztyút, még nem hívhatod ki a nehézsúlyú világbajnokot!** A halszagú ország - bárhonnan nézve - a fejtől büzlik. **Társadalom-szervező elv 3 lehet: demokratikus jogállamiság, felsőbbbségi diktatúra, káoszba hajló anarchia. Rajtunk egyszerre mindhárom átokként ül.** Irányított demokrácia, centrális erőter, válság-hivatkozások, rezsikamuk, „védelmi” populizmusok: a hatalom hibás, hiányos felkészültségét, szóinflációba menekülő munkakultúráját, rossz reflexeit, netán bosszúvágyát és ártó, önző szándékait fémjelzik. Külföldről - a fair mérleg s a korrekció ajánlásán túl - nem jön átütő erejű parancs, megoldás. Ergo vagy olyan (minőségi, európai!) jogállamunk lesz, mint amelyet megengedhetünk magunknak, vagy olyan hibrid rezsim, amelyet szégyenletesen eltűrünk, és akkor bizony meg is érdemelünk. Az Unió kezd belefáradni az Orbánnal való csatákba: néha ráhagyja, sokszor mellőzi, sok jogi indítványban kifogásol honi abszurdumokat, s (ki)vár arra, amikor s ahogyan majd fájoan kifejezheti rosszallását. Ha pl. jóindulat kéne! Orbán taktikai erősödése tény, de a migráció „együgyű” eset. Veszélyes nívum: **Orbán alkotmányos ellenállásra készül az EU ellen (HVG.hu) Csakhogy, az EU-nak van eszköze kikényszeríteni a közös szabályok teljesítését, míg a tagállamoknak nincs módjuk kikényszeríteni az EU-s szabályok utólagos megváltoztatását. Ha az Európai Unió bírósága úgy határoz, hogy egy tagállam nem alkalmazza a közös jogot, akkor pénzbüntetést vehet ki rá. A tagállamok viszont nem tudják megbüntetni az EU-t, legfeljebb kilépésükkel jelezhetik, hogy ebből nem kérnek.** Aktuális közjogi, politikai vita margójára: az Unió (jog)gyakorlatában a közösségi jog feltétlen elsőbbségével szemben, **kivételesen, reálisan létezhet ún. alkotmányos, illetőleg nemzeti identitás.** Az, amire az érvénytelen népszavazás után hamis, ill. túlzó módon: unióellenesen, aktuálpolitikailag, most sajátjogú magyar igény mutatkoznék; ám annak végiggondolatlansága és módja kevés jót ígér. Alaptörvény, E cikk ui: „Magyarország az európai népek szabadságának jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.” Az európai **egységet romboló bel- vagy külpolitika ekként alaptörvény-ellenes is./ Konklúzió: néhány támogatható és indokolt honi jó célt és valós érdeket rendre tönkre tesz, diszkreditál a mód és a bornírt, hamis, öntelt, odamondogató kommunikáció. Íme!**

Erőkultusz, machiavellizmus, szuverenitás

USA+HU-módi volna egyenlőséjelet tenni az erő és az erőszakosság; az arrogancia, a kíméletlenség, a gátlástalanság közé: sőt, az ebből származó eredményt, a győztes bárdolatlanságát, az inkorrekt sikert, és hozzá a gögöt és primitív pózolóást vélni a politika természetének, velejárójának, követendő példának? **Nem!?** Talleyrand: *Mit kezdjek én egy becsületes emberrel. Nekem egy jó politikusra van szükségem.* Cinizmus ez, vitatom, de újabban nyerőnek látom. Nyugodt demokráciákban ez kétesélyes: frusztráltaknál adódhat eme kontrollvesztés. **Erős Magyarország** az állandó mantra. Hogy is van ez? **Erő két forrásból** jöhet: a fegyverek er(d)ejéből; avagy a legitimitációból. Erős egy formáció, ha gazdasági bázisa ép, nagy és növekvő, ha a kor élenjáró színvonalán halad, s ha döntő társadalmi támogatást élvez. Megvan? Ellenben **nem erős, ha képtelen, ill. nem hajlandó a bevett normák szerint, azok koordináta rendszerén belül létezni.** Kiemelve: ha valaki köp mindenféle normára, ha azokat gyurmaként fordítja maga javára, ha nem ismer el mást partnernek, korrekt ellenfélnek, akkor ezzel nem az erejét, hanem a gyengeségét, a megoldás-képtelenségét, a versenyképtelenségét, netán torz önképét árulja el. Ha folyton önérdékűen nyitogatja Pandora szelencéjét, akkor vélt nagypolitikai tényező helyén ordító egér látszik. Derús üzenet, összehasonlító alkotmányjog: a szocialista állam(jog) filozófiája ez volt: a legfőbb érték az ember. Alaptörvényi miliő: a legfőbb ember az érték. **Magyarország nem erős, még csak húzóerőt jelentő regionális, ill. törpehatalom sem.** Fitogtatott erő, durvaság főként azoknak jár, akik „lent” vannak, sebezhető, kiszolgáltatottak; ritkán van a szorítóban egyenlő erők fair küzdelme. /Idézet: *megtanultam, hogy amikor esélyed van megölni riválisodat, akkor nem gondolkozol, hanem megteszed.* / Két alapvető megfigyelés:. **1)** Az igazi erőnél a kunszt azt féken tartani, csak szükséges, arányos és kontrollált módon bevetni, ha más eszköz és mód nem célravezető. A közhatalomnak kell(ene) csinján bánni vele, mert ott eleve a börtönig terjedő alávetés van a gyengébb oldalon. **2)** A hatalmi megszállottság és a totális felhatalmazás antidemokratikus. Ki van kiért: a nép egy emberért, vagy fordítva; kit kell kikért-miért korlátozni? Demokratikus minimum az intézmények elsődlegessége a hatalom birtokosaival szemben. Mindenki hatalma csupán feltételes, korlátozott, időleges, számadáshoz kötött, származékos. Julius Caesar, Napóleon csak egy volt; sorsuk, végzetük ismert. Nonszensz az a fajta erőcultusz, amely minden **normát felrúgva, átírva nem igazgat, csak ural, birtokol, dirigál, vad víziókkal él:** mintha pl. Felcsút a Barca-t hív(hat)ná ki a maga önkényes szabályai szerint. A jogállam **nem machiavellista: a cél nem szentesíti az eszközt, jót tenni is csupán jól, adott határok között, normák szerint megengedett.** A közjog fundamentuma, a **szuverenitás:** állami főhatalom, mely kiporciózott és harmóniába rendelt jog, érték és érdek; kifelé függetlenség, befelé kölcsönös függések sora; így semmiképp egy alany előjoga, játékszere, hivatkozása. A népét illeti meg, elidegeníthetetlenül. Ez a demokratikus legitimitáció. Mindenki hatalma a néptől ered, megosztva, s a nép ezt elsősorban választott képviselői útján gyakorolja, másodlagosan pedig közvetlenül, népszavazás formájában. E képlet kiforgatása, a nép leszólása, alapjogának elvétele, okatlan korlátozása alkotmányellenes: antidemokratikus, nem európai és kontroll-nélkülisége túl veszélyes is.

Alkotmányos alapok I.

Nincs idő az Alaptörvény átfogó értékelésére. Megsérteni mégse ajánlom; elég a műhibáit kinevetni, hamisságait, abszurd melléfogásait, gondozói általi megsértését leleplezni. Kulcsmondatok, s azok háttérének és összefüggéseinek vázlata: a hatszor módosított Alaptörvény Murphy és Parkinson törvényével párhuzamba állítható. Bűn és baj, hogy amihez jogunk volna, (sok) közünk még sincs. Az AT, mint egyfajta **Orbán-pátens a NER (mellék)terméke: belőle, vele jött, vele lesz (meg)hal/ad/ott.** Az **AT nem főmenü ma; újrahasznosíthatatlan melléktermék.** Mint az évekig hordo(ztato)tt kokárda; ótvar március 15 méltóságán. **4 kulcsmondat** azért: 1) Nem volt szükség 11-ben alkotmányozni, s azt megtenni így kár, hiba volt. 2) Tartalma jobbára visszalépés 89-hez képest; önfelmentő államcélok, lapos kinyilatkozások törtek elő. 3) Pártos, ideologikus túlzásai kezelhetetlenek; hamisan múltbárévedők. 4) Az AT-módosítások zömmel erőszakosak, reváns-ízűek, bornírtak, kriminálisak. Így az **AT nem a joguralom kiskatéja. Nem pusztán sikerületlen mű; csalárd termék.** 3 érv: 1) A 89-es rendszerváltó alkotmány egyszerre volt alkotmány és alaptörvény; a mostani AT mínusz ág, úgymond identitásbeli visszalépés. 2) A 89-es alkotmány nem tételezte a „hatalommegosztást”, de az AB nyomán azt alapértékként ismerte el a jogállamiság válfajaként. Az AT ezt de jure beírta, *de facto kiiktatta*; s azt az alkotmányjogi kincset, elvi precedens-gyűjteményt is, melyet az AB 20 év alatt jó, európai minőségben adott. 3) A gránitszilárdságúnak vélt AT aktuálpolitikai programfüzér lett, mégis e század **európai jogfejlődésének, pl. az uniós Alapjogi Chartának nincs nyoma, védelme** benne. Ambivalenciáját jelzi, hogy az uniós kötelező joggal, *európai vállalásokkal mit sem tud, tán nem is akar kezdeni.* Balfék: mint mikor a vak síelő lendületből menne át a forgóajtón; a sánta legény bakugrásban repülne át az orrszarvún. Csoda, ha van fennakadás?

Az államvezetés e század jogi vonatkozásban is fogós kihívásaival (globalizáció, külhoni, uniós illeszkedések, biztonság vs. emberi jogok, harmadik generációs és innovációs jogok előretörése, modernizálandó szakpolitikák stb.) értőn foglalkozni sem hajlandó. Ma legnagyobb baj, tehertétel és **lakmuspapír** az ún. **„migráncsügyi törvénykezés”**; ami nem az, aminek láttatnák. **Közjogilag egyik szélsőséges megközelítés sem korrekt:** kerítés v.s. keblünkre ölelés: törvényességre, humánusra, nemzetközi jogkövetésre, józan mértékre és észre, distinkciókra, többszintű kooperációra és fair monitoringra egyaránt szükség (lett) volna. A *bezárkózás, a bétékázás avagy korlátlan mozgásszabadság dilemmája hamis és észszerűtlen*; a differenciált és multiszektorális megoldás-keresés lett volna megfelelő: idő, erő, közös mód, menet közbeni igazítás adott volna és még megkövetelhet értő cselekvést. Ez ui. a kormányzás. Elv: **nem ugyanaz** a menekült státusza, joga, mint a gazdasági betelepülőé; előbbi ideiglenes állapot, utóbbi közérdekű mérlegelés tárgya. Mindkettő jogok, kötelezettségek kombinációja: e helyett, ezzel szemben a sötét ösztönökre építő állami politika, sunyi közhatalmi gyakorlat AT-ellenes is. Az **egyéb jogalkotás (is)** csípőből önti a felszínes, demagóg, semmivel sem alátámasztott, hatósági ízű, szankció-központú regulákat. Kriminális közéletünket az állandó „bétékázás” a végletekig kriminalizálja. **Jogpolitika** hamisan, pozitív értékrendtől mentesen, csak pártpolitikai és kommunikációs igénnyel mutatkozik. Stratégia helyett alkalmi, önérdékű, párttaktika szab meg évtizedekre szóló közügyeket. *Drámai a visszaesés elvi, morális, szakmai és minőségi tekintetben* – a jobb jogi karok II-III. évfolyamához képest. *Angol bonmot: oltsd el a régi tüzet, hogy újat gyűjthess.* Már a tűzoltásnál is előbbre való a folytonos (háborús) gyújtogatás. A közhatalom a büszke, vak ló bátorságával elmegy a falig. Falra mi mászunk tőle.

Alkotmányos alapok II.

Rendesen, normálisan a jog a társadalom-tudományok matematikája. Egy jó jogszabály olyan tiszta, mint egy matek képlet: egy fölösleges vessző sincs benne. Fényévnnyire távolod(t)unk ettől immár az AT okán és nyomán is. Nem értük még a gödör aljára. A minisztériumok (jogi) szakapparátusa lebénult, a bizalmatlanság fojtogató. Külső kegyencek, baráti ügyvédi irodák eredményelvű felelősség nélkül, drága manufaktúrában, néha kilóra hozzák-viszik a normákat. *Bon mot: foga(da)tlan prókátorok éber kómában fabrikálják a §-tengert*. Olykor pironkodnak egy kicsit, aztán passzolnak. Felelősség alkotmányértéért, uniós jogsértésért sem kint, sem bent nincsen. Még viccelni is szokás: amit elszúrt a buta és öntelt politika, azt úgyis a jogászoknak kell úgy-ahogy helyrehozni; néha csak látszat-értékűen, mint mikor a sporthorgász lábmosó lavórban pecázva mímeli, hogy süllőt fog. Ami építész szúr el, azt malterrel, amit gépész, azt zománccal, amit orvos, azt humusszal, amit politikus, azt §-sal fedik el. *Otto von Bismarck: minden magyar egy jogász és egy huszár keveréke*; ugyanő, más vonatkozásban: csak az ökör következetes. Nálunk tényleg elmehet a kisvasút Bicskéig; kardunk rozsdás, rossz dumákkal vívunk; a csákó papírból van és kínai termék; rendre átesünk a ló túloldalára; már nem beszélünk németül sem, és a történelmi tudat elakad, lezárul 1939-nél. **Két fontos összefüggésről rövid áttekintést érdemes adni.** 1) Az ún. rendkívüli jogrend problematikája. 2) Az előbbivel összefüggésben a terror elleni fellépés alfája és ómegája. Ad 1) Európa alkotmányai eleve számolnak rendkívüli helyzetek kialakulásával, s ehhez a végrehajtó hatalom különleges felhatalmazását teremtik meg. Franciaország, Ausztria éppen ebben utazik: nyílt vitával, alkotmányos garanciákat és kontroll-formákat ide rendelve. Mert alkotmányos államban főszabály a szabad, nyitott, emberi jogilag szavatolt berendezkedés; és szoros, szükséges, arányos, ésszerű mértékre szabott és külső-belső kontroll alatt tartott kivétel pl. a mozgásszabadság korlátozása, a megelőzést célzó és valóban szolgáló intézkedések átmeneti bevezetés. Minderre a **Római Szerződés az Európai Emberi Jogi Egyezmény is ad „kaptafát”**; ti., hogy mely jogok függeszthetők fel, milyen körben és miféle biztosítékok, ellenőrzési módok, beszámolási válfajok közepette. Magyarország a tény és igény vonatkozásában más úton jár. Kár. Ad 2) Anti-terror intézkedésként lehet és kell is alapjogi korlátozásokat hozni. Attól lesz ez hiteles és legitim, hogyha bevezetésüket fair előzetes számvetés kíséri a már meglévő eszközök alkalmazásáról, a tett és a kellő intézkedésekről, s azok várható hatásáról és fogadtatásáról. Tehát nem pusztán benyújtja a (pénzügyi, hatásköri) igényét a teljes erőszak-gépezet. Részérdekeken felül mérlegelik a komplex tennivalókat, bennük a jogi változtatás igényét, idejét és módját. Átfogó, meggyőző felkészítést alkalmaznak a tényleges megszorítások, kényszerű beavatkozások befogadására; külső-belső ellenőrzést, visszacsatolást rendelnek a bevezetett intézkedések monitoringjaként, hibák esetén érvényesítik mindazok felelősségét, akik ennek érintettje. Végi érvényre jut az az attitűd, hogy a lakosságért van mindez, nem erőfitogató öncélként; s amint vége a krízisnek, visszaáll a jogállam normális rendje, számadással lezárva a menetet. **Talán a fele**, ha része a hazai intézkedésnek. A már-már reménytelenségbe hajló dilettantizmust egy tréfa csúfondárosan szemlélteti. *Gergőke büszkén mutatja a családjának a kisegítő iskolai díszoklevelet. Miért kaptad? Matekórán az volt a feladvány, hogy mennyi hétszer nyolc. 21-gyel én voltam hozzá a legközelebb*. Nota bene: csak nehogy 56 legyen?! Bornírtság, hogy még elvakultan, gögösen, tapsolva büszkék is sokan a nihilre.

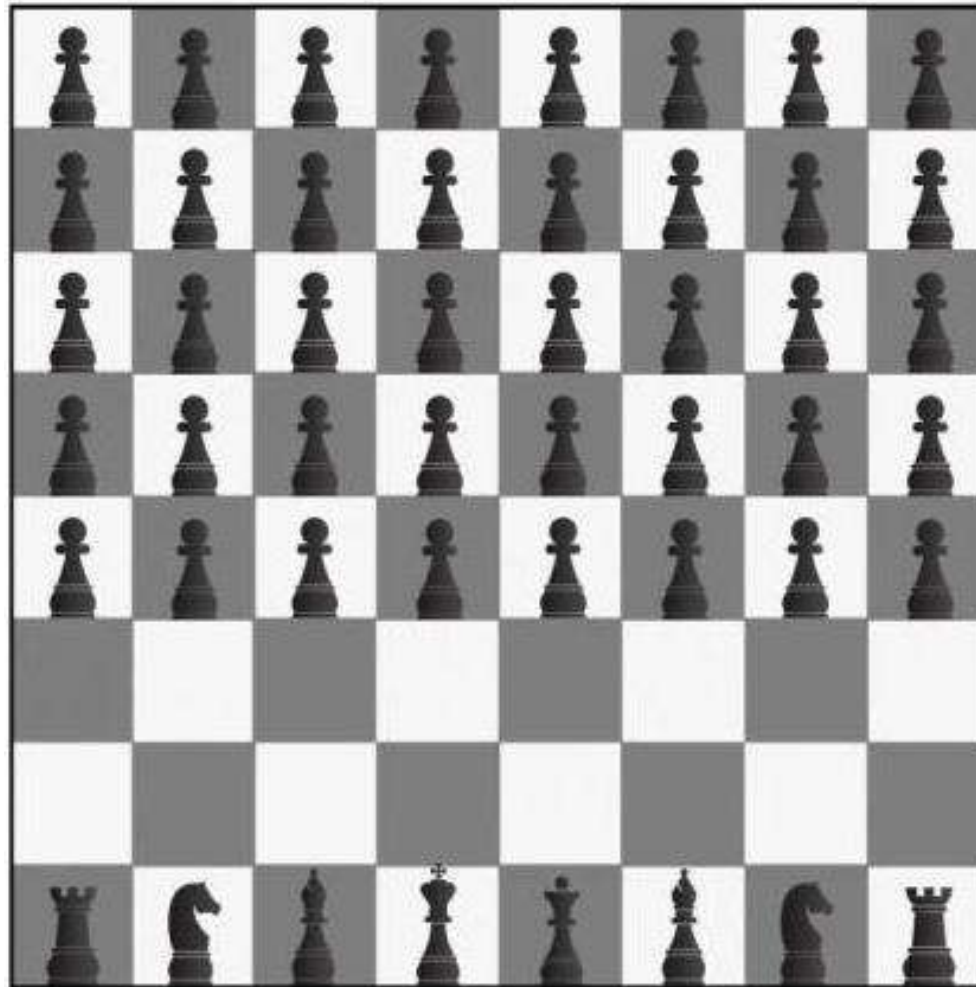
2 közjogi elv; 5 lépcső(d); vágyak, esélyek, kihívások, rekonstrukció

A demokratikus jogállamiság része két alkotmányos közhely: 1) Az alkotmány(jog) nem pusztán X számú „becikkelyezett” §, hanem demokratikusan megállapított, tiszteletben tartott, értékéért tisztelt szokás, hagyomány, politikai, elvi-morális norma, együttműködési protokoll és gyakorlat, úriemberek megállapodása is, mely DEMOKRATIKUS POLITIKAI VÁLTÓGAZDASÁG terén éppúgy áthághatatlanul „szent”, mint a szankcionálható, tételes regula. Előbbiek felrúgása, kiiktatása nem langyos és ambivalens, beletörődős reagálást igényel(ne). 2) Alkotmányos intézményt, szabályt, szervezetet, működést megváltoztathat négy évre választott parlament. A demokratikus, alkotmányos, jogállami és európai berendezkedés a túlnyomó többség számára is tabu. Nem válhat a de jure de facto módon az alkotmányos rend torzójává, hamis paródiájává. Noha „fizikailag” lehet, közjogilag nem korrekt, nem szabad a hatalom-megosztás rendszerét taccsra vágni, azok független tényezőit felvizezni, pártbefolyás alá gyúrni. Itthon a demokratikus összjáték tört meg 2010-ben, sőt ráarakódott pártszolgálatosok független állami posztra vezényleésével. Ez a rákfene, a többi nem ok, hanem okozat. Kidumálással leplezni próbált, mégis céljában és eredményében önérdékű közhatalmi és jogpolitika szab(ott meg) mindent. Egyirányú „felhalmozás” jött élből és tarol(t), 5 lépésben. 1) Átszervezik, átnevezik X alkotmányos intézményt. Gyakorlatilag mindet. 2) Stratégiai csúcspozíciót hoznak létre benne, zömmel egy személyre kialakítva. 3) 9-12 éves mandátummal betonozzák be, teszik szinte leválthatatlanná a már előre kiszemeltet. 4) Ájtatos képpel beleültetnek egy vagy több bizalmast (nicknevük: orbaniták), majd már együtt színlelik a poszt függetlenségét. /Kivételt talán két fő képez./ 5) Ellehetetlenítik, elkedvetlenítik, szinte kalodába zárják az utánuk jövőket. Ekként a kormányfőnél semmiféle olyan ajánlás, változás-igény nem tárgyalási alap, mely az 5 lépcső lényegét és összefüggését érintené. Pedig kumulálódnak azok a bajok, melyek a hozzá nem értésből, a dolgok érdemi kezelésének tartós elmaradásából erednek. Ránk fog omlani az egész. Korrekció nuku. Ámde, minimumként tilos volna a célt az eszközzel felcserélni, összekeverni. Nota bene, 5 lépcső: nem elvétés; direkt szándékkal ilyen intézményrendszert hoztak létre; ezt kellene majd valamikor hihetetlen nehezen reparálni. Nem visszacsinálni, hanem garantáltan meghaladni; az országot szanálni, talpra állítani szükséges. Mi kell hozzá? Filozófiájában is teljesen más, mint ami ma történik. Mert az képtelenség, hogy majd az újak beülnek azokba a székekbe, ahol bukott elődeik voltak. A vége felé manifesztálódott komplex válsághelyzet megkövetelhet ugyan drasztikus korrekciót, rendkívüli lépéseket – átmenetileg. Ám a (vég)cél a társadalom, a gazdaság, a közélet az államélet normalizálása, a 89-es rendszerváltó alapértékek visszahozása és garantálása.

Adott egy fogalom, melytől kiveri a víz a fideszes gépezetet. Ez a forradalom. Definíciója nem okvetlenül békétlen, véres, konfliktusos változás. Hanem ez, ill. ennyi! Wikipédia: Forradalom= gyorsan jövő, megrázó társadalmi jelenség, mely teljesen átalakítja a társadalmi és politikai intézményrendszert, vagy komoly kulturális, gazdasági áttörést hoz. Radikális áttörés: elyben számos mód alapján. Mik azok a vezérelvek, közjogi attribútumok, amelyekre szükség lesz akkor, amikor a várt összeomlás megtörténik? Decentralizálni: megosztani, helyi szintre (is) kell telepíteni a gondokat és a közügyek zömét. Deetatizálni, magyarul az államot kizavarni onnan, ahol nincs helye. Nem kell államkapitalista gazdaság, mint ami most van. Azután deregulálni kell. Azt a jogi szemetet eltakarítani, amit összehoznak nap, mint nap és amit ők sem tisztelnek. Azután depolitizálni, azaz megszabadítani bizonyos zónákat, független intézményeket a pártérdektől. Szubszidiaritás kell, hogy ott döntsenek, ahova tartozik a probléma, ahol elviselik a körülményeket. Ezek lennének főleg azok a vezérelvek, amelyekből most semmi sincsen. Esélyek? Szemléltetés, kérdezik a világbajnokot: nehéz-e ötfordulatos szaltót ugrani? Válasz: az attól függ. Van, akinek sima ügy, a többinek lehetetlen. A magunk metszetében ugyanez: olyan, mintha az Erős Pista csípős aranyát nyomnák vissza a tubusba. Nem lehetetlen. De minimum egy Dr. Erős Pista vagy Pál kell(ene) hozzá, meg sok más is még. Ez a rossz hír. Jó hír nincs is? De van! A kormány(fő) harctéri barát-ellenség felismerő rendszere: a NER (még, ill. már) ketyeg (jár is, de robbanhat is).

Az alkotmányos rekonstrukcióról 3 éve az ÉS-ben kifejtően írtam, lásd: a honlapomon!

Amikor a sakkpartinak vége, jó esetben (!) a király és a paraszt is ugyanabba a fadobozba kerül vissza. Világos (nyer)?

Forradalom

Hogyan is érdemes kormányozni?

Egy rendes **demokrácia állama 3 minőségben** működik: **a.) fellép közhatalomként, b.) pénzt juttat közfeladatok valóra váltójaként, ún. köz-gazdaként, tulajdonosként, közmecénásként, azaz közgazdaságilag befolyásol, pályáztat, ösztönöz, c.)** valamint **politikai partnerként együttműködik, színteret ad és szolgál.** A három jelleg kiegyensúlyozott, rugalmas összhangot kíván. Itthon számos diszfunkció övezi. Az **elsővel erőlködünk ott is, ahol amikor a másik kettő kellene.** **a.) A közhatalmi állam jogot alkot és alkalmaz.** Erre van szükség, ha valamit egységesen, garantáltan, feltétlenül el kell érni. Hogyha tiltani, kötelezni, korlátozni, szankcionálni muszáj, mert más út nem járható. Csakhogy az új jog hátrafelé rendre nem működik, /visszamenőlegesen, negatíve tilos is/, előre pedig gyakran felesleges után- vagy próbálövés. Egyedi problémára a normatív válasz alapjaiban hibás. **Sem az írott, sem az alkalmazott jogban nincsen kellő minőség, megalapozottság és biztonság.** /Lassan egy derbi hármas befutóját könnyebb megtippelni, mint egy exponált közügy jogi végeredményét./ **Klasszikus túltermelési válság** jeleit mutatja a jogalkotás (mint a **probléma-megoldás arányaiban is 2/3-os, túlsúlyos eszköze**). Sőt, a törvények zöme eleve korrekció, módosítás. **Silány minőségben, kellő alapok és feltételek nélkül, középkori manufaktúrában készülnek a jogszabályok, melyeket utóbb alkotójuk sem tisztel.** **Európai normát vagy honi alkotmányos elveket rajtuk számon kérni alig lehet.** Az Alkotmánybíróság jogállami meghatározásának lényege: jogbiztonság, kiszámíthatóság, normavilágosság a mindennapokban alkalom- és véletlenszerűen jut érvényre. **A közhatalmi szerep gyengén vizsgálja a jogérvényesítésben is. 80 % körüli index** jelezi azt, amikor a honi polgár nem lát kivétlenül a jog megsértésében, kijátszásában. Avagy, elvileg a másét elítéli, ám önmagát eleve felmenti. Megelőzésről, hatékony felderítésről, utógondozásról, mediációról szó van, de tett ritkán lesz belőlük. **Ha az ideális állapot 100 % volna, a közhatalmunk nívója kb. a 15-20 % táján tart.** Papíron ütős, ideológiailag erősnek ígért, a gyakorlatban háromesélyes. Tisztességes monitoring-rendszer sincs. **b.)Rendezett országban a közügyek megoldásának általános módja, hogy a jó célokra pénzt adnak, a kedvezőtlen törekvéseket pedig nem betiltják, hanem gazdaságilag megterhelik, diszpreferálják.** **Virágzó technikai léteznek:** nyitott pénzalapok, támogatások, projektek, pályázatok, adókedvezmények, társfinanszírozás, egyéb ösztönzők. Egyszersmind közgazdasági hátrányok, közteher-formák és más, objektív fizetnivalók is. Így juttatja kifejezésre az állam, hogy X, Y, vagy Z körben nem akar túl sok veszélyt, kockázatot, szennyezést, malórt látni. Pl.: hódít a „szennyező fizet” elv, mégpedig addig ösztönöz, amíg a megelőzés vagy az alternatív technológia gazdaságossá nem válik! **Jobb eredményre képes mindez, mint sebtében alkotni egy drákói törvényt. Mégsem megy.** Nem csupán az a baj, hogy nincs elég pénz. Sokkal nagyobb – szemléleti - gond, hogy a hatalom megigéz sokakat. **Meg akarják mutatni, ki az úr a Házban. Türelmetlenül, legalább a látszatnak hódolva fel akarnak mutatni bármit.** Sebjaj, ha az mindössze a közlőnyepapír és a szigor kommunikációja. Kár, ide értve a közbeszerzési anomáliákat, a nagypolitika pénzügyeit, a korrupciót, s a politikai protekcionizmust is. **Ígéretesebb és tartósabb lenne, ha a közjog zord világa helyett a civiljog: az egyenjogúság és mellérendeltség, a tulajdonos és gazda okossága lépne elő.** **A közügyek bő fele nyerhetne így megoldást (a mai 25-30 % helyén):** pl. a beruházás+fejlesztés, a térségi kiegyenlítő szerep, a társulás, a mecenatúra terén.

2016. évi (szubjektív) helyzetkép: érdemi, pláne minőségi javulás jelei 6 éve nem mutatkoznak, szándék sincs talán rá. Gög, háritás, mellébeszélés, kioktatás van azok a helyén. Szemléltetve, kifigurázva, íme! **Doki kérdi: -A maguk frakciójában hányan szenvednek valamiféle lelki vagy értelmi bajban, pszichózisban? Frakcióvezető: -Senki nem szenved, mindenki nagyon élvezi.**

Civilizáltan, alázattal

c.) A törvénynek, a közhatóságnak mindenki alárendeltje. Pénzes paktumot kötni nem mindenkivel lehet, nem is mindig van miből. **Politikai, szakmai, üzleti, érdekképviselési stb. partnerként együttműködni, egyezsége, kompromisszumra jutni, hitelesen bel- és külpolitizálni** viszont **létérdeke** annak, aki demokráciában kíván sikeres lenni. Nemigen megy ez sem, mert ilyenkor már a magas állami tisztségviselő csupán első az egyenlők között. Nem alattvalóit, hanem választóit szólítja meg. Ekkor már a **civil társadalom ellenőrzi a hatalom birtokosait, nem fordítva. Számadással tartoznék és lecserélhetőséggel fizet a választott demokrata:** tehát az ő dolga alkalmat, fórumot, színteret teremteni a civil kapcsolatokhoz (ami nem üres PR). Hitelesen élje át: **ezen a pályán ő az esendőbb fél.** Nyugat-Európa demokratai hozzák ezt a szerepet, s ez által a **feszültségek, elégedetlenségek zömét megelőzik, minimalizálják.** **Hozzáállásuk, alázatot mutató módszerük a bajok közel 1/3-át megelőzi, kiszűri.** Mi távolodunk ettől. Az európai kormányzás fehér könyvében **öt alapelv szerepel: nyitottság, részvétel, elszámoltathatóság, hatékonyság és a koherencia követelménye.** Nálunk az ötből egyszerre talán csak 2-3 van jelen. A hiányt ígéretések, üzenetek, hatalmi próbálkozások, link dumák és jogi csűrűsavarok pótolnák. Az Unió **értékek, minőségek, charták és precedensek elitklubja** is. A **mi konfliktusunk dossziéja kinyílt, lassan alig lesz üres oldal benne.** Mindeme 3 problematikus vektornak **az autonómiák a fő elszennvedői.** A **demokratikus jogállamiság összetartozó fogalom-pár:** az egyik hiánya a másikat is kétségessé teszi. A kétség közállapotainkra is kihat. 25 év alatt rendkívüli, néha keserű változásokon mentünk keresztül. Diktatúrából lett demokrácia: majdnem úgy, ahogy rekonstruálnák az omlettből a friss tojást. A legvidámabb barakkból a legszomorúbb pláza vagy üres stadion lettünk?! A **közügyekből, köztük a közpénzügyekből is kiveszett a minőség, a felelősség.** 89-ben hittet vallottuk: a bírálathoz nem az a fontos, ki mondja, hanem az, hogy mit mond. Ha igaz van, köszönet jár neki érte, ui. a kijavítás evidens. Ma: **bornírt titkolózás a köbön.** 89: ezentúl a **közvagyon-közpénzügy kezelése úgy legyen „hüségesebb”, hogy az törvényes, átlátható, takarékos, hatékony és eredményes.** Paks II. és más projektek tanúsítják: ritka, hogy ebből az 5-ből egyszerre megvan kettő, pláne három. Bonmot: **Szent-György napján, kihajtáskor bárki lehet pásztor. Szent-Mihálykor, behajtáskor, csak az pásztor, aki elszámol. A többi alkalmasint tolvaj.** **2016 totálképe: verbális agresszió, be- és visszaszólás, civil szervezetek vegzálása, ellenség-kép kinevezett fő-fő ellenségekkel; általános elidegenedés és leépülés a nagypolitikában, de sajnos, az előbbi által generáltan a helyi kapcsolatokban, a szakpolitikák és a metodikák terén is.** Bonmot: **jogállamban nem lehet(ne) ilyet csinálni.** (Re)kontra, de hát nincs is már jogállam?! Ugyanígy: **demokrácia ez még? Mi a fair válasz? L.: bothasonlat!** Többféle **modellje van mindkettőnek:** hová fér be a miénk? Vannak-e hitelesítő **szempontok, kritériumok?** L.: Klubrádió eklektikus ötletrohama: Mi a teendő? 2-3 nívós kivétellel, előhossa ki-ki a maga nünükéjét, resztlijét. **Helyreállítjuk az európai, uniós karakterű, demokratikus jogállamiságot!?** **Miből, mikor, hogyan?** Sok az üres, lájtos, naiv, kiegyezéses, radikális és rejtett stb. opció (A-B-C-terv)?! **Főként: bojkott vagy nem bojkott; @evolúció, békés út vagy karcos kikényszerítés lesz-e? Létezik-e cél eszközök, esélyek, oda vezető, garanciákkal övezett utak, kihívások nélkül:** s vajon **a cél egy ízben (?) szentesítheti-e az eszközét?** Jogi dilemmákról szólok; **keserű derűvel.** Példabeszéd: **1.** Az erdőben a róka elragadja a kisnyulakat, panasz a bölcs bagolynál, mit kéne tenni? Változatos sündisznóvá! Jó-jó, de hogyan?! Hát, ez a ti dolgotok, én csak stratégiai célokat adhatok. **2.** Légies vicc: egy pasit lelöknek a 100 emeletes ház tetejéről, 10 emeletenként nyugtatgatja magát: eddig még nincsen baj, eddig még...Repülni könnyű, hát(ra) landolni? A jogállamhoz **iránytű, minőségbiztosítás** kell, íme annak egy **válfaja.**

Jogállami Tízparancsolat

- 1.) A (pártállami) diktatúra és a demokratikus jogállam lényegüket tekintve két külön világ.
- 2.) A jogállamiság más alkotmányos értékekkel, minőségekkel összhangban, egymást erősítve éri el célját. Ilyen pl. a szabad, fair választás, s a diszkrimináció mentesség.
- 3.) A jogállamiság tény és igény: már bizonyos szinten elért állapot és 100 %-osan soha nem kész, perfekt, lezárt helyzet. A jogállam evolúció, de nem revolúció.
- 4.) A jogállam nem a jogászok, hanem a törvény uralmát jelenti –független igazságszolgáltatással a végponton.
- 5.) A jogállam morális alapokra is épülő eszmény, mely a törvénytisztelet köré szerveződik, kifejezve, hogy a jogot be kell tartani és tartatni, viszont semmi más nem kötelező általánosan, csak a „törvény”.
- 6.) A jogállamiság alfája és ómegája a biztonságos rend mind a jogalkotásban, mind a jogalkalmazásban. A jogállamiság döntően minőségi kategória, és nem mennyiségi mérlegelés végeredménye.
- 7.) Egy jogállamban semmilyen cél nem szentesítheti az eszközt. Jogállamban nincs és nem is lehet politikailag vagy társadalmilag hasznos, netán „igazságos” jogsértés.
- 8.) A jogállam maga is sokrétű fogalom, belső összetevői pl. a jogbiztonságtól a normavilágosságon át a hatalommegosztás rendszerének tiszteletben tartásáig húzódnak.
- 9.) A jogállamiság az érdemi, az eljárási és a végrehajtási szabályok tiszteletét egyaránt igényli, sőt a korrekt jogértelmezés és a fair teljesítés is ide sorolható. Jogállamban a jog: társadalom-szervező érték, ezért a társadalom egyes alrendszerének működéséből (pl. egészségügy, oktatás, pénzvilág) sem számúzhető elvi követelmény.
- 10.) A magyarországi jogállamiság is „csatlakozott” az EU-hoz, részese lehetne annak formálódó föderációjának. Így a közös alapértéket jelentő jogállamiságnak számos fontos eurójogi: piaccgazdasági, versenyjogi és emberi jogi összetevője, kihatása van.

Elvben és/vagy gyakorlatban

2016: Játékra invitálom Önöket. Kérem, tegye fel a kezét az, aki a saját vagy környezete gyakorlatából nem tud 3 példát felhozni eme kritériumok megsértésére. Ugye!/? A legtöbb kritérium magától értetődő, **példán megvilágítható**. A jogállam minősége, beágyazottsága nem örökidejű, nem végleges. Nemzetközileg is többféle modellje lehet: láthatóan más ez az USA-ban, mint Európában. Érték-elvűsége elvben szilárd, a gyakorlatban többarcú. Évezredes axióma is borul: ti., hogy a törvény nem tudása nem mentesít. Ha visszamenőleges negatív jog képződik „igazságosság” címén, akkor **hogyan tudta volna a kárvallott a jogtudatát és életviszonyait a később jövő norma büntető parancsához igazítani?!** Ilyenkor a felelősségét megalapozó feltevés eleve kamu. Gyakorlatilag megtehető, bár nem helyes hogy aktuálpolitikailag kijelentik: intézkedésünkre immár törvény van, tehát az „törvényes”, és különben se kössék meg a politikai kezét. Vitatom ezt. A jogállam azért minőségi, jóhiszemű együttműködést feltételező kategória, mert **valódi korlát és mérce** mindenféle (társadalmi-gazdasági-politikai) cselekvés számára. Ez nem hibája, hanem a lényege, mert demokráciában mindenki hatalma részleges, időleges, ellenőrzött és korlátos. Kötött koordináta-rendszer, melyből kitörni szent cél okán is tilos. Sehol sem beteljesült állapot a jogállam, hanem program is: így a cél+irány sem tetszőleges. Magyarország: kompország megint. /Tudományos vitának - ellenfél híján – nem itt van a helye. Van viszont egy ártó, szerecsenmosdató vélekedés, mely jelzést, s majd rá pár mondatos bírálatot igényel. Tétel: néhány jogász (alkotmánybíró is) a **parlament szupremáciáját félti** a törvények és a jogviták igazságszolgáltatásától, aggódva, hogy a jogállamiságba belemagyarázva bármi, minden kontrázható. Eltekintve most e vélekedés „szezonális”, azaz nem örökidejű arany szabály-jellegétől, a mantra kb. így szól: a jogállami eszményből ne legyen bálvány, a jogállam nem aduász, sem alapjog. Sőt, a jogállam attól jogállam, hogy nem szakemberek vezénylik a társadalmat, hanem szabad választáson megválasztott politikusok, akik felhatalmazást kaptak...Nos, a csúsztatáson túllendülve (ti. szakemberek kontra politikusok), a valódi, egzakt kifejezés a „demokratikus jogállam”, azaz a jelzője a jogállamnak nem smafu. Ám ez csakugyan nem alapjog; sokkal több annál, hazánk identitásának, berendezkedésünknek a lényege volna inkább. Alternatívája a diktatúra és/vagy az anarchia. A jogállam nem patikamérleges kalibrálható mennyiségi, hanem minőségi kategória: folyamatos jelen és jövő lenne igazán, nem taktikai húzd meg, ereszd meg tilitoli. Demokratikus legitimitáció dolgában nincs értékrendiség a parlament és a közjogi hatalom-megosztás többi tényezője között; már ha előbbi nem kívánja marginalizálni a többit. Szellemi restség, öncsonkítás volna, ha a fékek és ellensúlyok egyik garanciális tényezője (pl. az AB) kiadná a kezéből a többségi önkény megfékezésének jogalapját, esélyét és eszközét is. Akkor minek van? Ül 15 Buddha-szobor ájtatos derűvel a nagy semmi felett?! A jogrendszer lepusztulásának a mérvadó ügyekben ez az attitűd is nagy, riasztó tehertétele./ Ellentétel?! **Minőségbiztosítás**. Lehetne R. Reagan módjára vagy ősi skandináv mód szerint. R. Reagan-nél: nem ír alá, míg függetlenek nem bizonyítják, hogy miből származnék több baj. Skandináv megoldás, anno: a frissen elkészült ágyú csövére ráültették annak készítőjét a legelső lövés alkalmával. Legyen övé a kockázat a silány munkáért, mivel akkoriban gyakori volt, hogy mindjárt az elején szétrobbant az új fegyver. Hány Ülő Bika akadna itthon?

Jogállamiság, apróban, s a darálóban

Az **Alkotmánybíróság** (AB), mint legfőbb (!?) alapjog-őr: részben önhibáján kívül leértékelődött, elszürkült, politikailag túlkonzolidálódott. Nem volt mindig így. *20 éves, nívós gyakorlatában* a testület a jogállamiság főbb összetevőit, válfajait így munkálta ki: *Jogállam egyenlő jogbiztonság, kiszámíthatóság, normavilágosság, hatalommegosztás, az eljárási garanciák védelme, a formális jogállam és az igazságosság kapcsolatrendje, az alkotmányos büntetőjog mibenléte, a felek eljárási pozíciójának korrekt megállapítása, s benne pl. a fegyverek egyenlőségének elve, a közigazgatási határozatok bírósági kontrollja, a közigazgatás törvény alá rendelése, az alkotmányos szervek együttműködési kötelezettsége, a közhatalmi szervek demokratikus legitimitációja, a közjogi érvénytelenség megállapíthatósága, a minősített (2/3-os) többség megkövetelése, az alapjogi kétharmad vizsgálata, az ígérvények sorsa, a bizalomvédelem, a szerzett jogok védelme, a várományok sorsa, a visszamenőleges, negatív jog tilalma, az időmúlás jelentősége, az átmenetnek kellő idő szükséglete, s az ún. alkotmányos idő lehető kímélete.* 21 tétel! Laikus, politikusi, mezei jogászi vélekedés szerint ez sok, szűkítés kell. Ellenkezőleg: tágul a horizont, új területek, védendő értékek, s kerülendő jogi csapdák jelentkezhetnek. *3 példa:* a) a kollektív, ill. a III., sőt a további generációs jogokkal ki fog bővülni az oltalmak zónája. b) már *ma is jogállami követelmény volna, lehetne a kollektív büntetés (pl. a megtizedelés) tilalma.* c) meg kell határozni az alkotmány(osság) belső összetevőinek egymáshoz mért súlyát, „hierarchiáját”, a fundamentumok és a részlet-normák vetélkedésének feloldását: a tartalmi, akár örökörvényű alkotmányosság normatív alapelveit, kőbe vésett normáit. Utóbbiak lehetnének **identitásképző, örökörvényű normák.** **Szemezzessünk! 2016:** Jogbiztonság vs. tények: a jogalkotói joggal való visszaélések, a hatályba sem lépett törvények átszabása, a végrehajtási normák késedelme, egyéni indítványra, egyeztetés nélküli sumák törvényalkotás. Kiszámíthatóság vs. tények: magántulajdonú vállalkozások közterheinek ötletszerű, évközi súlyosítása, tollvonással jövő megszorítások, banki etc. elvonások megállapodás-ellenes, évközi bevezetése. Kiszámíthatóság mellett beszámíthatóság is kéne; kifizetés helyett pedig befektetés! Normavilágosság vs. tények: politikai (pl. nyugdíjvédelem), törvények lózungot jelölő és érő fogalmak „törvényesítése”: értelmező normák hiánya, kuszasága, ellentmondásos jellege, egyezményes tartalmú köznapi kifejezés 5-6 fféle jogi definiálása. Hatalom-megosztás vs. tények: de jure immár az Alaptörvény normája is ez, ellenben de facto tény annak megbundázása, kiüresítése. Alkotmányjog: a **népfelség(é) a szuverenitás, minden hatalom kezdete és végcélja** eme nép,, érte és általa mindenki hatalmát kontrollálni kell az önkény megelőzésére. Tehát mindez nem a parlamenté, ill. a kormányé! Visszamenőleges, negatív jogalkotás tilalma vs. tények: drákói különadó az előző hatalom kedvezményezettjeire, nyugdíj-megvonás. Alkotmányos, ill. kellő, átmeneti idő vs. tények: bírói kényszernyugdíj, szerencsejáték-tarvágás. Alkotmányos szervek jóhiszemű együttműködési kötelezettsége vs. tények: nem mindegy, hogy az előadás prezentációját osztjuk-e meg, vagy az országot. Alkotmányjogi idő: tud valaki olyan példát mondani, melynél nem csak a közlöny elolvasásához, de a jog- és életviszonyok átalakításához is megadatott a kellő idő? Ellenpélda meganyi. **2016: a jogállamiság egyetlen elemében sincs fejlődés; az erózió mély, megállíthatatlan. Sőt, új közjogi érvénytelenség született 2016.11.22-én, az új AB-tagok státuszánál. Norma= minimum 9, maximum 15 tagú bizottság jelöl, de csak 8-an voltak. Látták a malórt, átlépték, nem számít sem ez, sem más jogi: akár formai, akár érdemi korlát. Bővebben jön itt lent:riasztó, tanulságos.**

Az Alkotmánybíróságról szóló törvény [2011. évi CLII. 7. § \(1\)](#) kimondja: Az Alkotmánybíróság tagjaira az Országgyűlésben képviselttel rendelkező pártok képviselőcsoportjai által jelölt legalább kilenc és legfeljebb tizenöt képviselőből álló jelöl bizottság tesz javaslatot. A bizottságban a képviselőcsoportok legalább egy képviselőjének helyet kell kapnia. E bizottság 2016 november 18-án jelölte a négy új alkotmánybíró. Azonban akkor már csak nyolc tagja volt: a szocialista frakcióvezető, Tóth Bertalan november 17-én lemondott bizottsági tagságáról, amelynek ezzel – akár csak átmenetileg is, de – érvénytelenné vált a működése, mivel nem volt legalább kilenc tagja, továbbá nem képviseltette magát benn minden képviselőcsoport. Fel sem tárták, utána sem néztek annak, hogy ebből mi következik, hogy ezzel sikerült-e megakadályozni, időlegesen elodáznai az új alkotmánybírák megválasztását; egyszerűen nem volt, nem lehetett téma. Bornírt műhiba, Kövér házelnök nem engedte elmondani Tóth frakcióvezető felszólalását, amelyben a jelölés törvényteleniségre hívta volna fel a figyelmet. Megjegyzéseim, érveim: a hírek szerint maguk a jelöltek sem szólaltak meg az őket, státuszukat döntően érintő, a kompetenciájuk próbáját is jelentő, ízig-vérig alkotmányjogi rutinkérdésben, holott a következményekkel tisztában illett (volna) lenniük. Közepes közjogász pedig elmond(hat)ta volna, hogy a 8 nem 9, ez kb. olyan egyszeregy, mint hogy mínusz két fő esetén nincs meg matematikailag sem a 2/3. A másik törvényi feltétel fennálltának a hiánya: ti., hogy minden képviselőcsoport kapjon helyet a jelölő bizottságban, megengedő, ill. jóhiszemű olvasatom alapján nem lett volna végzetes hiba, ill. akadály, mivel a lemondásnak-kiválásnak elvben (!?) lehetett volna verifikáltan obstrukciós célja és módja is, ami a parlamenti gyakorlatban máskor és másutt is van, s ha megállapítják, orvosolható; ugyanis nemleges nyilatkoztatás után feltöltik a létszámot pl. a függetlenekből, avagy minősített többséggel kiadnak egy olyan értelmezést, mely szerint a helyet kapni csupán jog, de nem kötelesség. X frakció ilyet kapott (volna), de nem élt vele, ez akkor már jelenléti s nem érvényességi ügy, nem erőszak a disznótor. Sántít ugyan ez a formula, de legalább van valami formai jogi feelingje, lehet vele tovább lépni. Semmi ilyesmire nem adtak, nem kerestek módot. Ez (mű)hiba.

Egy blog erről vitriolosan, telitalálattal ezt írja: „*Tehát az alkotmánybírók törvénytelenül, a törvénnyel szövegszerűen ellenkező módon lettek megválasztva. Lehet azt mondani, hogy ez csak piti jogászokdás. Minek szörözni az ilyen apróságokon? De ha nem kell az eljárási előírásokra figyelemmel lenni, ha ezt így megválasztásnak lehet tekinteni, akkor miért kellene figyelembe venni a törvény (a Fidesz-KDNP kétharmados többsége által 2011-ben hozott törvény, nem valami bolsevista csökevény, vagy Brüsszel és amerikaiak által Magyarországra erőltetett szabály) többi előírását? Vagy bármelyik törvény bármelyik előírását? Minek ide akkor kétharmad? Minek kell kötelességszerűen meghallgatni a jelölteket? (Pláne, hogy úgyis biztos a megválasztásuk.) De minek ide akkor egyáltalán Országgyűlés is? Ha a törvényi előírások semmit nem számítanak, akkor - mivel úgyis a kormánypártok akarata dönt - küldje egyenesen a Fidesz-frakcióiroda az Alkotmánybíróságra azokat az embereket, akiket jónak lát! Vagy Miniszterelnökség. És akkor nem ügyelni a részletekre, meg tekintetbe venni, hogy it írnak elő a francos törvények. Egyszerűen felsétál valaki a Várba, bekopog a Donáti utcai épületbe, és azt mondja: Jó napot kívánok, engem Orbán Viktor és Gulyás Gergely küldött, én vagyok az új alkotmánybíró. És megszavazták? Törvényes volt a megválasztása? Ez nem számít. Tessék nézni: Kövér László aláírta, én már alkotmánybíró vagyok. Amúgy éppen az ilyen helyzetekben való állásfoglalás lenne egy független, pártatlan, tekintélyes Alkotmánybíróság dolga. Ha a 4 új alkotmánybíró (illetve jogilag még csak jelölt, vagy még az sem) elfogadja a törvénynek ellentmondó megválasztását, azzal máris asszisztálnak egy törvénytelen séghez. Ki várna tőlük ezután, hogy megakadályozzák a kizárólagos uralomra törő Orbán-kormány hatalmi visszaéléseit? Mert tudniillik ezért lettek odaküldve. Nem a Fidesz és a KDNP által, nyilván nem. De az LMP erre hivatkozott, amikor biztosította a megválasztásukhoz szükséges kétharmados többséget. Bár utólag már jól látszik, hogy az LMP nem szavazza meg, akkor megszavazták volna a kormánypártiak egyszerű többséggel, Kövér meg aláírja, hogy minden a legszabályosabban történt. A valóság nem számít. Ha nincs senki felettük, azt csinálnak, amit akarnak. És mivel mindent akarnak, mindent meg is csinálnak.” **Szentigaz!***

Kihatások: a közjogban van lényeges és lényegtelen eljárási, alaki, formai hiba. Amikor Schmitt Pál ál(!?)amfőként doktori címével írta alá a döntéseket, majd e címet elveszítette, utóbbi lényegtelen mozzanatként nem hatott ki a kiadmányaira. Esetünkben a törvényi feltétel hiányában való jelölés, majd megválasztás viszont súlyos, lényeges: a procedúra teljes, szabályos újbóli végig vitele nélkül tartós közjogi érvénytelenségi ok, mely szituáció elévüléssel, idővel stb. nem válhat utóbb sem jogszerűvé, sőt kihat, végigmegy e jogi hiba minden olyan AB-döntésen, melyben az obskúrus módon megválasztott alkotmánybírák részt vesznek. Tehát kihat már magára az AB egészére is. Brávó! Lásd ugyanezt az AT keletkezésének közjogi hibájánál, verifikálható és majd beüzemelhető érvénytelenségénél paralell, azzal egybevetve. Idézet a kommentár 85. oldaláról: A jogállamiság részét képező döntéshozatali eljárási szabályok megsértése a döntés közjogi érvénytelenségét eredményezheti. Ellenkező esetben maga a demokratikus rendszer veszíti el a legitimitációját... Megjegyzésem: nem csak a legitimitás, de a legalitás is sérült, ergo mindez, mint a teniszben, ún. kettős hiba! Egybevetésül: volna-e vita e justizmord tekintetében akkor, ha nem alkotmánybíró, hanem községi, városi potentát jelölése és választása során követnek el ekkora, tudatos hibát? Ugye, ez kizárt. Akkor pedig a szándékos, cinikus elvétel, s annak lapító tudomásul vétele semmiképp nem minősíthető szokásos, piti, elhanyagolható hibának, hanem a szinthez „méltó” malőr és blamázs egyszerre. Jogkövetkezménye pedig, mivel eredendő hibáról beszélhetünk, visszamenőleges érvénytelenítés is lehet, sőt itt ez kívánatos. Aztán az, hogy ez utóbbi viszont evidensen kihatna magának az AB-nek az egész működésére is, nagy ár, de fizessék meg azt annak létrehozói és közreműködői: maguk az érintett bírák elsősorban, de az érintettek jogtalan, mégis eltúrt jelenléte okán osztozzék a jogkövetkezményekben a testület maga is, mert neki nem több a ioga, hanem súlvosabb a jogállami felelőssége. Egyszer végre nézzen szembe ezzel az Alkotmánybíróság is!

Példabeszéd

Amilyen az állam s annak joga, olyan ezek (együtt)működése, kölcsönhatása . *A jogi kultúra leépülése kihat külkapcsolatainkra, uniós hinterlandunkra, de a honi a mindennapokra is.* Az évtizedekre avanszált hatalmi praktikák úgy pörögnek ki, ahogy a kakukk készül fészket rekvirálni; ill. a vevő egyszerre vesz zongorát és baltát is hozzá. *Szembekerül egymással a szó és tett; nagyobb számban gyűlnek a ki nem kényszerített hibák, mint a kellő megoldások.* Pl. „*A reformok működnek?*” Frászt! Közhatalmi jellegében is **ez az ország olyan autó(s)**, mely 180-nal rohan a 4-esen, az utat csak a visszapillantó tükörből nézi; a kocsit lopott; műszaki állapota a riasztó; a jogi lejár; a biztosítás elmaradt; a rokkártya hamis; a fék kopott; a pilóta bódult; az utat múlt századi kátyú övezi; a traffipax bozót mögül mér. *Az orbáni kormányzás stílusára, empátiájára, hozzáértésére és őszinteségére jellemző példát kaptam egy bölcs öregtől, íme: A nagyember az asztalra tett 10 bolhát, majd felkiáltott: Bolhák ugorjatok! A bolhák megriadtak, ugrottak. Majd kitépkedte a bolhák lábait és megint felkiáltott: Bolhák ugorjatok! De a bolhák nem ugortak. Levonta hát, szokása szerint, a megfellebbezhetetlen következtetést: *A bolhák lábai ki lettek tépkedve, ezért megsüketültek.* Sőt: adódnék egy mindinkább növekvő, még lappangó veszélyes kilátás: *ha ui. a demokratikus, jogállami módokat, fair eljárásokat a közhatalom, a vezéri önérdek bármi áron agresszióval elnyomja, akkor idővel a nép is úgy gondol(hat)ja, hogy ez neki is járható út, nem keres békés megoldást.* Ha lehetett „fülkeforradalom”, lehet másféle, igazi is. Üzemszerű kamu másokra, jó (?), átveendő avagy éppen-hogy elrettentő példaként hivatkozni, mutogatni, továbbá egyes hagyományos, bizarr részmegoldást kiszakítva a hazai közegéből úgy átültetni itthon, hogy az antidemokratikus felhatalmazást, módot, erőfölényt biztosítson és igazoljon. Rendre a végrehajtó hatalom számadás-mentes térfoglalása mutatkozik meg ebben. Elv, már a színház világában is, ha ketten csinálják ugyanazt, az mégse ugyanaz. Szemléltetve: **Hiába érvelnek itthon azzal, hogy ezek mindegyike megtalálható a nyugati demokráciák, jogállamok valamelyikében.** Pl. a sósav (HCl) összetevőinek mindegyike megtalálható olyan ártalmatlan elemekben, mint a konyhasó (NaCl) és a víz (H₂O), mégis az egész együttvéve öl.*

Tessék!?

Az Unió jogvédelme, de a hazai, még nem bedarált-behódolt közjogi szakma is megütközik a jogi abszurditásokon. Főleg ezeken: 1) Mintha a **népszuverenitás, a főhatalom** kizárólag a *kormány(fő) előjoga*, játékszere volna, külső hivatkozásra rendelve. 2) Mind sűrűbb a rendszerint brutális, tudatos, **protekcionista és kirekesztő a jogi úzus, szemben az Unió kötelező jogával; majd jön az álságos mentegetőzés**: a közösségi vitában más se számít, mint a jogi érvelés, ami csak utólag érdekes, nem előre. 3) Eltűntek vagy hazugok a kodifikációt **megalapozó adalékok, mércék, külső és belső kontrollformák**. 4) **Magyar érdek és identitás** címén, ürügyén rakásnyi justizmord, jogi pofátlanság tör elő: a *trükkös magyarok sunyisága* tarol, bűnök-bajok eltitkolása (pl. SZÉP, közérdekű adatok), ott ahol ez nem szokás. 5) Állami főtisztviselő, ill. vezető pártkader /néha alkotmányjogászai álruhában/ **próbálja elrejteni, kidumálni a rendre alkotmány sértően, durva önzéssel, primitív provincializmussal írt aktuálpolitikai célt és érdeket** (kül)honi analógiák, példabeszédek, kamuhivatkozások és méricskélések által. Ekként: ez meg az benne van X,Y ország jogrendjében: **nehogy már azt állítsák**, hogy az említett nem jogállam. Meg még: ha egy másik területen ez meg az adott, létező, megtűrt mód, *miért nem tehetnék meg mi ugyanezt?! Majd ha ők is korrigálnak, mi is így teszünk. Az egybevetés, a hivatkozás rendre téves, hamis, közege más, nem számít, fő a kommunikáció befelé. Ország-megújítást ígértünk. Tessék! Hát nem; így semmiképp!*

Jogélet, bakancs, kamuduma

A XXI. század jogi kihívásairól **Sütő András** idézem: *A törvény igazsága általános és hozzávetőleges, mint a katonabakancs.* Boldogságos S.A., boldog békeidők! Mi lett belőle? **Általános:** megalapozott, nem percértékű, kiterjedt, valódi megoldásra vezető norma helyett keveseknek kedvező **egyedi.** **Hozzávetőleges:** többféle polgári méret helyett **kényszer-zubbony** típusú rendezés. A **bakancs**-stílusjegy oké. **Igazság-szolgáltatás** helyén kiszámíthatatlan **jog-szolgálat.** **Törvény(es)** ma mindaz, amire törvényt hoztak. *Úgy adnak, hogy elvesznek.* **Senkinek az élete, szabadsága és tulajdona nincs biztonságban, amikor a parlament (a kabinet) ülészik - Mark Twain.** **Konzekvencia, itthon bármi megeshet.** *A szerelemben, a háborúban minden csel megengedett.* **A M.E. szerelemes a háborúba, minden cselet megenged magának. Ráadásként, íme a kettős beszéd...**

Helyreállítás, szanálás

2012. évi jegyzetek voltak az alkotmányos rekonstrukcióról: A helyreállítás feltételeiről, alternatívákról, megalapozás és metódus kell(ene) mielőbb. *A-premissza:* visszaállítani, s személyre szabva kárpótolva reparálni a jogállamot kb. mint az omlettből a friss tojást rekonstruálni. Lehetetlen. *B-premissza:* enyhébben: kb. mint pl. a fogkrémet a tubusba visszagyömöszölni. Nem kizárt, de feltételes, időigényes és rém nehéz. *C-opció:* a Dzsinn a palackba visszaterelhető, de nem bárki képes rá, bárkinek el sem hinnénk. Néhány jogi **peremfeltétel: az Alaptörvény közjogi érvénytelenségének kimondása, az alkotmány hatalom-monopolizációs tilalmának beélesítése. Elvi, de nem tényleges visszatérés a 89-es alkotmányhoz, XXI. századi modernizálás is pl. a Petrétei-variáns felfrissítésével. /Egy naiv taktikai kiegyezés, arcfelvarrás köztes minimum az AT-szövegről bűn és hiba lenne egyszerre, már ha a jog számít. Alkotmányos intézmények tönkre tételét szöveg-konzolidáció nem kezeli. Az ügyészséget a kormány alá rendelni! Új, az állam felelősségét intézményesítő jogalkotási rend kiépítése. A független posztok megszállásának korrekciója (kimunkálható ennek rendje-módja). Az emberi jogok visszaszolgáltatása, a hatalom korlátjaiként való tételezése, az eszázadi, uniós alapjogi charta és jogi modell átvétele. A következő **általános választás arányos rendje** ügyében elemi erejű belső és külső nyomás kell: vagy-vagy.**

Szanálni kell az országot a makro-ügyekben, a szakpolitikákban. Alternatívák kimunkálása, felmutatása mielőbb, s minden kulcsponton, és nyomban nyilvánossá tétele: ha jön a váltás, ezzel kezd. ***Megnyugvást hozni a társadalomra, békés építkezést hirdetni 3-5 év kiszámíthatóságával.*** Derűt a hétköznapokba! Pl.: ami most van, ricinus ebéd közben. Ingyen-ebéd nem lesz, de a polgár a táplálkozási lánc boldogabbik végére kerülhet. Könnyű nem lesz, de elviselhető(bb) igen. **2016: egyelőre rom(bol)ás !**

Rekonstrukcióóóóóó?!

**FIAM, EZEBŐL KELLENE EGY
DISZNÓT ÖSSZERAKNI.**

Közhatalom, közigazgatás, közbotrány

Áttekintve a *4 évvel ezelőtti, böszörményi előadás* anyagát, be kellett látnom, hogy - akkor és azóta – a hibák, bajok, gondok nem a kockázatos újító szándék, az e századi reform mellékvágányaként, vagyis idővel „garanciálisan” javítható tényezőkből eredtek, hanem káros, ártó, avitt állameszményből, végletes és végzetes hatalom-felfogásból, s ekként a korrekció és konszolidáció zsigeri elutasításából. *Ami nem hajlik, az török: ennek nem a ténye, hanem az ideje kérdéses.* Igazán az *oki problémák a meghatározók*, nem pedig kicsiny(es), taktikai melléfogások. Okozati, tüneti analízis lenne tehát, ha most elkezdenék én is olyan **sokadrangú tételekkel foglalkozni**, mint pl. a járási hivatalok szerep, a jegyzői, sőt mindinkább már az egyszerű hivatalnoki lét és munka kiszolgáltatottsága, a helyi média tipikus, erőszakos betagosítása a helyi hatalom szócsöveként, és általában is a helyi demokrácia és nyilvánosság megnyirbálása, s a kontroll-mechanismusok lekezelése, gyengesége, mellőzése. *Rossz a helyzet és a légkör* a helyhatóságok zömében. A döntő súlyt képező elvek tisztelete miatt, továbbá a valóságos, intenzív helyi jelenlét, ismeret és kutatás híján *alapösszefüggéseket vizsgálok és értelmezek*; aztán ha ezek tükörképe Böszörményben is megtalálható, akkor a közjogász elemző nem öngazolást lát, de nem is a levegőbe beszél. **A 2012-es elemzésem lényege:** A pártállam diktatórikus képlete: a hatalom monolitikus és monopolisztikus. Elve a „demokratikus centralizmus”, plusz tervezgazdaság és állam-központú érdekmérlegelés, nagyszámú, ám virtuális emberi jogokkal: garanciák, jogvédelmi utak nélkül. A III. köztársaság képlete viszont 89-től: pluralizmus, szabad, fair, többpártrendszerű választásokon nyugvó parlamentarizmus, demokratikus jogállamiság, szociális vagy másmilyen piacgazdaság, az emberi jogok elsődlegessége az állammal, főleg a közhatalommal szemben, jogegyenlőség és hatalommegosztás, azaz a fékek és ellensúlyok intézményesült rendje. /A két rendszer között *konvergencia, átjárhatóság, vegyítés kizárt.*/ 20 éven át jól-rosszul ezt gyakoroltuk, de nyilvánvalóvá nem téve: a szisztéma jó, csak rosszul csináljuk, szemben a pártállammal, mely hibás rendszer, ám sok engedménnyel, élhető mindennapokkal. Gond *két dolog*: a) nem volt kellő kifutási idő és ebben, illetve ehhez együttműködés, b) de főként végtelenül gyenge közigazgatás, kormányzás lavírozott, alibizett a körmére égő bajok és a választás miatti ígéreték örölmalmában. Se hús, se hal volt, lett helyébe **centrális, irányított demokrácia** becenevű, minden eddiginél tehetségtelenebb, verbális, kapkodó és garancia nélküli kormányzás. 11 hónap rémes uralma csúcsosodik ki az AT-ben. Lázár frakcióvezető dogmája: mindenki változást akart, és lám, megkapta?! Tévedés, olcsó politikai haszonlesés. Nincs B-terv, mivel egy normális A-terv sincs: dölyf, kiosztó duma és önkény van. A kommunikáció már nem is a 80-as, hanem az 50-es éveket idézi. Demokra-túra, autokrácia, lecsúszás általánosan is. **2016: ki-, avagy beteljesedett a fenti látület, hozzá valami egészen penetráns kommunikáció társult, szügyig átpolitizálódott minden, direkt és indirekt nyomásgyakorlás ad megfélemlítést; immár nem csak az apparátusban, de a közéletben is. Helyi választás: -Főnök, baj van, A,B,C körzetben az ellenzék 80 %-ot szerzett. -Semmi baj, mi meg akkor 90-et írunk a papírokba!** **2012:** Bármiféle országos, regionális vagy legalább területi és helyi *érdekegyeztetés híján arról sehol sem olvashatunk, hogy miként vesz részt az önkormányzat és annak X, Y, Z érdekképviselője a kormányzati döntéshozatalban?* Milyen metódusok és garanciák szolgálnak arra nézve, hogy a helyi ügyek, érdekek és szempontok kellően, időben megjeleníthetők legyenek, s azok hatást gyakorolhassanak a központi állami döntésekre? E szempontból még a *korábbi alapjog, a felterjesztés joga is csak elkent, általános, oda-vissza informatív tételezést kapott.* Általános, pozitív hozzáállásbeli *ellenpélda akad az Unió Alapjogi Chartájában*, mely a többi között részletesen szabályozza pl. a *megfelelő ügyintézéshez való jogot, a dokumentumokhoz való hozzáférés jogát, és így tovább.* A nyitottságot Napsugár-törvény(kezés)nek is hívják. Nálunk ellenben éppen beborul az ég: nincs fény a szemekben, néha a fejekben és a lelkekben sem. Így vált a nyitott közpolitika zárt kamarillapolitikává. **2016: elidegenedésében a helyzet még tovább romlott: egyedi alkuk tere-túsza lett.**

Önkormányzat, autonómia: szétverve

A közjog másik nagy ága az alkotmányjog mellett a **közigazgatási jog**. Lássunk tehát az állami csúcsadminisztrációról pár régebbi és jelenlegi kulcsmegállapítást. Leegyszerűsítve vessünk pillantást a központi államgépezetre, de még inkább arra, amit az előbbi tett a (jellegükben sokféle, sorsukban hasonló, amúgy különböző) önkormányzatokkal. Ha csak **egyetlenegy ősbűn** terhelné a mai kormányoldal gyakorlatát, már az is sok(k) volna. Ez **mindenféle autonómia sárba tiprása, lekezelése, megnyirbálása, kiüresítése**, antidemokratikus bánásmódja. Háborúban, diktatúrában a **direkt centralizáció és ahhoz illő erőközpontú, adminisztratív jellegű vertikális irányítási, függelmi rend**, metódika dívik. Más viszonyok között azonban ez a **futball-öltözők nivótlan légköre vagy az ósdi kaszárnyáké**. Mint módszer elvben se nem jó, se nem rossz, feltéve, hogy a helyzettel adekvát. Ellenkező esetben **káoszt, anarchiát szül, állandó megoldatlanságot generál, mert a központnak se képessége, se ereje, se eszköze, se kedve, se bizalma, se valós puvoárja nincs 3000 /vagy csak 200/ egység gondját-baját magára venni. Másnak mégse hagyja. Megállíthatatlan** így az erózió. Ezért és így lett a *90-es modern, kollektív jogi és alapjogi helyi önkormányzati szisztémából és európai chartás filozófiából „alaptörvényesen” lefokozott helyhatóság. Továbbá a hatalommegosztás egyik alkotmányos eleméből, a helyhatóságok Kormánytól független és védett hatalom-megosztási pozíciójából jól-rosszul betagosított közigazgatás. És így lehetett a nevesítve védett önkormányzati tulajdonból nemzeti vagyon, a törvényességi ellenőrzésből pedig beavatkozást elismerő felügyelet. Hatásköri és pénzügyi szűkítés, sőt alkalmi egyedi beavatkozás felhatalmazása* is jött: fűnyíróelv módjára, durva metódikával, pénzügyi szűkítésekkel, a szintek és színvonalak tiszteletben tartása nélkül, aszimmetrikusan.

Konklúzió: az *önkormányzatok identitását is megsértették, csonkolták így, majd ezt tették a többi autonómiával is: civil egyesületektől a sportszerveken át a kamarákig. Nem tisztul a fojtogató légkör, nem épülhet a demokráciához méltó hozzáállás és kooperáció. 2012-ben feltűnt:* Rengeteg rész-összefüggésre kisugárzó alaphiba, hogy *az új alkotmány adós maradt egy modern közigazgatás egységes, végig gondolt, az EU normáihoz igazodó képével, intézményével*. Ehelyett a (lég)vár-megye és a (helyben)járás üres vitája vitte a prímet. Régióról szó se essék, sőt annak igazságszolgáltatási csírái, a táblák se kapjanak AT-megjelenítést, megerősítést. Falmelléki üzenet a kistérség szétverése, s helyén a járás reinkarnálása. A jó koordináció várt, ígéretes példája helyett, helyén a kormány-hivatalok, kormány-ablakok dekoncentrált divatja hoz távoli adminisztrációt, elidegenedést és üresjáratot, felsőbbbségi politikai túlhatalmat. *Horizontális és vertikális összerendezésnek, egyenlők koordinációjának a csírái sem látszanak. Csórók, pitizők, kivételezettek egyedi alkukkal teszik próbára a lenti gondok egésze iránt érzéketlen kormányzatot. **Ma dettó!***

Ural(kod)ni és igazgatni nem ugyanaz

2012: Hatalmi attitűd tarol, büntet. Az ellenzék ellenségének lenni, hátrafelé köpködni elég? A közéletet bűnösen kriminalizálni kell? Értő szakpolitikák, programok, valódi tervek híján lex X, Y, Z és gátlástalan, ártó célú taktikai jogalkotás a napi úzus, s ez is elég? Kulcs-érv: alaptörvénytől csak kissé elvonatkoztatva, nagyobb számban gyűlnek a bajok, mint születnek perfekt megoldások, omlani fog ez az egész. A nap biztos, azt nem tudni, mikorra esik. Korrekt monitoring rendszer ezt sem méri, nem jelzi. A hatalommegosztás terén is döntő súlyú hibák keletkeztek: valamennyi intézménynél. A tankönyvekben 2 szint van: egy közhatalmi és egy tágabb összefüggés. (Utóbbiban volnának a sajtó szervei, az érdekképviselők, etc.) Nézzük csak a szűkebb, államhatalmi szférát! 7 alany jön számításba: törvényhozás, végrehajtás, igazságszolgáltatás, államfő, alkotmánybírászkodás, önkormányzatok, népi közvetlen hatalomgyakorlás. Mindezek kölcsönhatásban együttműködve adnák a fékek és ellensúlyok rendszerét. Megrendült, borul a szisztéma. Benne 4 fő elem: a közvetlen, népi hatalom-gyakorlás, az igazságszolgáltatás, az alkotmánybírászkodás és az önkormányzatiság lényege lúgozódhat ki. A többinél, főként a M.E. szerepénél a hatáskör és az érte viselt felelősség szakad el végletesen egymástól. A **helyi önkormányzatok** terén ez volt a **2012-es kórkép**: Eredetileg az AB az önkormányzati jogok természetét a népfelség elvéből vezette le: „a helyi önkormányzás alapjoga a népszuverenitásból fakadó jogosultság”. Ez nem csak **alapjogi szisztéma, de kollektív jogi bázis is** volt: avantgárd kiinduló ponttal, természetjogi filozófiát követve. Így a választópolgárok közösségét megillető önkormányzás joga nem a hatalom adománya, hanem eleve létező népi jog és szabadság. Így azt a parlament el sem veheti, meg sem nyirbálhatja tetszése szerint. /Megtörtént!/ Tételesen felsorolt önkormányzati alapjogok - 8 elem – nyert anno alkotmányos megerősítést, kapott egyfajta kiemelt védelmet. Radikálisan, gyökeresen, a népszuverenitást megsértve, csonkítva keletkeztek új szabályok. 31. cikk: „(1) Magyarországon a helyi közügyek intézése és a közhatalom gyakorlása érdekében önkormányzatok működnek. (2) A helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.” Műhiba itt az „érdekében”, azt sugallja, hogy csupán célhoz kötött, ab ovo behatárolt önkormányzatiság lehet ezután. A 32. cikkben rangrejtve, jól-rosszul, immár nem alapjogként visszaköszönnék a korábbi jogosultságok. Ámde kiegészülnek az ellenőrzésből felügyeletté szigorodott központi állami szerep dörgegelmeivel. Ez más világgép, visszalépés, kilúgozódása mindannak, amit decentralizációnak hívunk. 2012-ben már felismerés volt: Az 1990 őszétől intézményesült helyi önkormányzati rendszernek volt **vezérelve, egységes, modern filozófiája**. Ezzel szemben az alaptörvényi változásnak nincsen (vagy ha mégis keresnénk, azt találnánk, hogy **ebből elég, túl önállóak, nyakasak, követelőzők és drágák az önkormányzatok, ideje lenyesni a szárnyukat**). 2012-ig az elvi bázis az Európai Önkormányzati Charta volt, annak kulcsszava pedig a devolúció. Utóbbi érvényre juttatja a decentralizált hatalom-gyakorlás előnyeit, valóságos helyi közhatalmat intézményesít, ezzel a központi kormányzatot tehermentesíti, átfogó helyi felelősséget is keletkeztet, utat, esélyt, módot ad a helyi erőforrások, célok, igények, közreműködések, érdekek bekapcsolódására, egyben a helyi demokrácia kibontakozására. Azonos irányba indult el 20-22 éve az ország, és benne, vele együtt a helyi társadalom: a demokratikus jogállamiságból is leszűrhető, vertikálisan is érvényes hatalom-megosztás útján. Ennek vége! 2012-re teljes fordulat áll be fenn és lent: egyelőre felfoghatatlanul sok gonddal, bajjal, felfelé áramló megoldatlansággal, demokratikus és pénzügyi deficittel, ugyanakkor eszázadi reform-szellem nélkül. Sajnos, 1990-91-ben nem történt meg, és azóta is húzódik a teljes-tételes, államháztartási feladat-felülvizsgálat, hatásköri rendezés. Ezt elodázva nincs, nem lesz jó igazgatás, sehol. **2016: rebetli! Nem áll nyerésre a szisztéma, habár vannak sumák nyertesei.**

22-es csapdája, Vörösmarty, luzitán jog

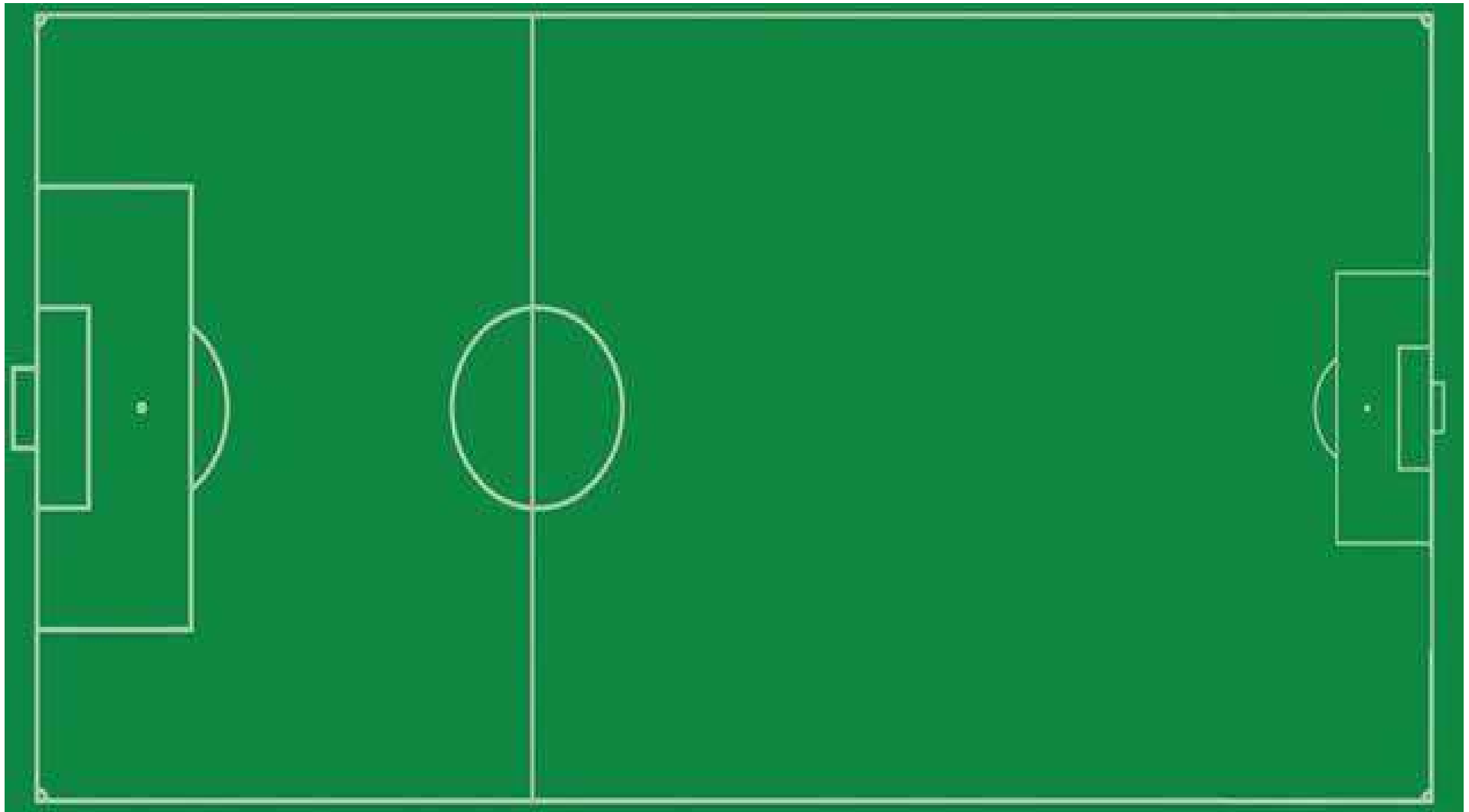
2012-16:Summázat: a pártpolitika önző erőlködése, hatalmi dervistánca és arroganciája csúcsosodik ki a pártos közhatalmi működésben. /Lásd még: rátarti generális morálja, smafu a tisztesség egy jó alkalomhoz képest./ Prognosztizálható: **a NER bukásával menni fog annak AT-je is.** *Sólyom László ex-államfő a könyvtárba invitálta az alkotmányjog híveit. Íme, egy klasszikus, igazi mű(remek) J. Heller könyvének a kulcsa, fő tétele (63. oldal): „Csak egy csapda volt, és ez a 22-es csapdája volt, amely leszögezte, hogy bárki, aki közvetlen és valóságos (lásd: honi véleményszabadság amerikai mércéje: clear and present danger) veszélyben saját biztonságára gondol, az a döntésre képes elme természetes működéséről tesz tanúbizonyságot. Orr örült, tehát le kell szerelni. Csak annyit kell tennie, hogy kéri leszerelését, de ha kéri a leszerelését, akkor már nem lehet örült, és további bevetésekre küldhető. Orr lehet örült, ha további bevetésekre megy, és lehet egészséges, ha nem megy. Ha egészséges, akkor viszont mennie kell. Ha megy, akkor örült, és nem kell mennie: de ha nem akar menni, akkor egészséges, és mennie kell. Yossariant mélységesen megrendítette a 22-es zárótételének abszolút egyszerűsége, és tisztelettel fütytyentett. Ez ám a csapda, ez a 22-es!” Vörösmarty a Gondolatok a könyvtárban c. versében ezt is írja: „És itt a törvény - véres lázadók Hamis bírák és zsarnokok mezéből Fehérre mosdott könyvnek lapjain.” Némi **távlati bizakodást élesztgetve, a jogfejlődést kutatva** idézném a portugál alkotmány 21. cikkét: Ellenálláshoz való jog „**Mindenkinek joga van megtagadni bármilyen rendelkezés végrehajtását, mely veszélyezteti jogait, szabadságait és biztosítékait, valamint ellenszegülni bármilyen agresszióknak abban az esetben, ha a közhatalomhoz való fordulás nem lehetséges.**”*

2016: mozgás van (pl. antibürokráciázás, forrás-elvonások, centralizációk), de modernizációs változás, eszázadi reform(kor) nincsen. Túlzó várakozással Adyt szokás idézni: “Csönd van, mintha nem is rezzennénk, s rohanunk a forradalomba.” Nem!? Azt látom, uniós kivitelben, hogy a kormány **kereket cserél, ám az ország tréleren van; hordják-viszik,**helikopter is bevállalható. **Győztesek? A sunyi süni lyukas autógumit talál. Beosztottjához: - Látod, megint győztünk!**

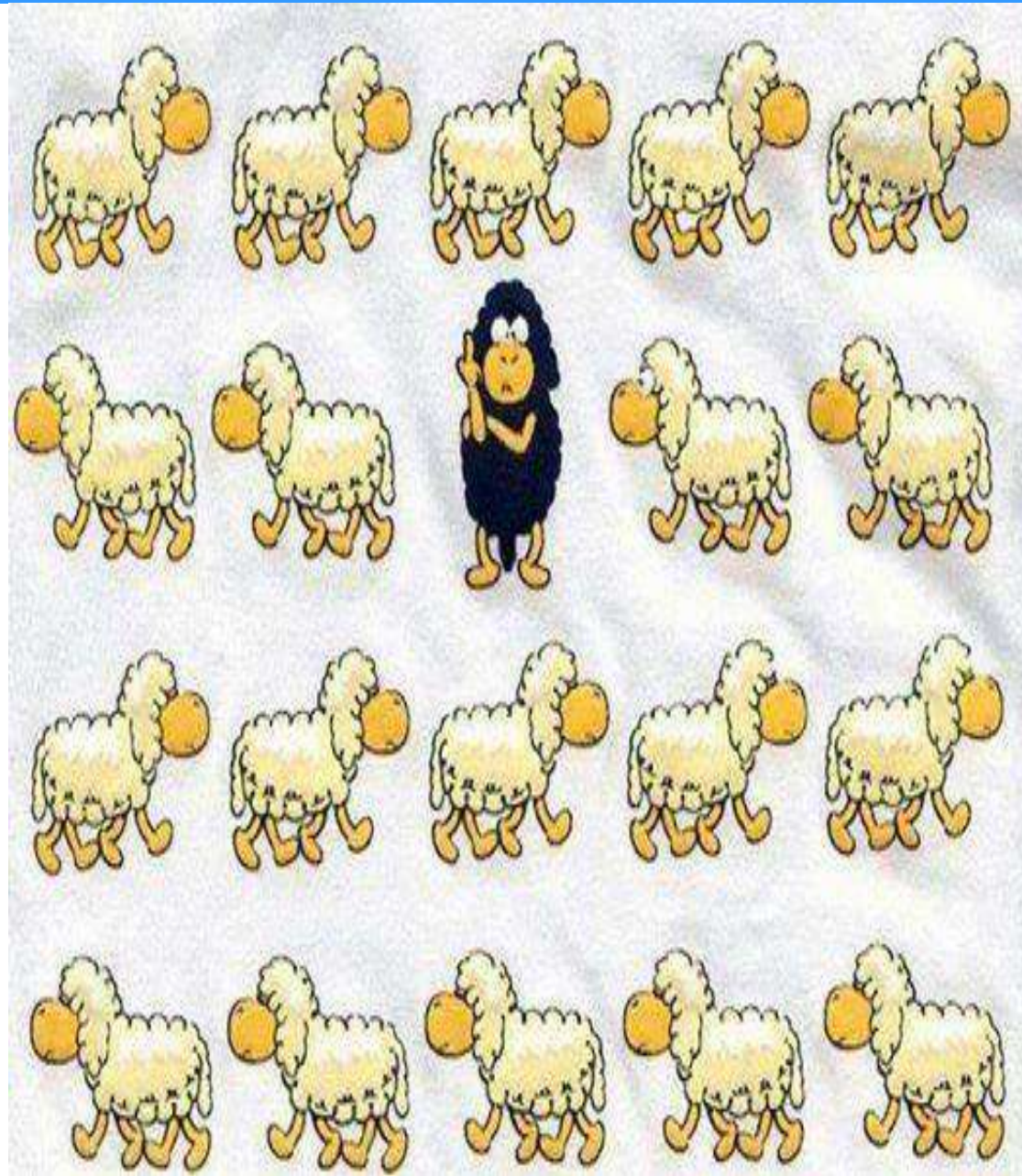
Politikai pilótajáték?!

A magyar igény, a magyar álláspont, a honi fair play

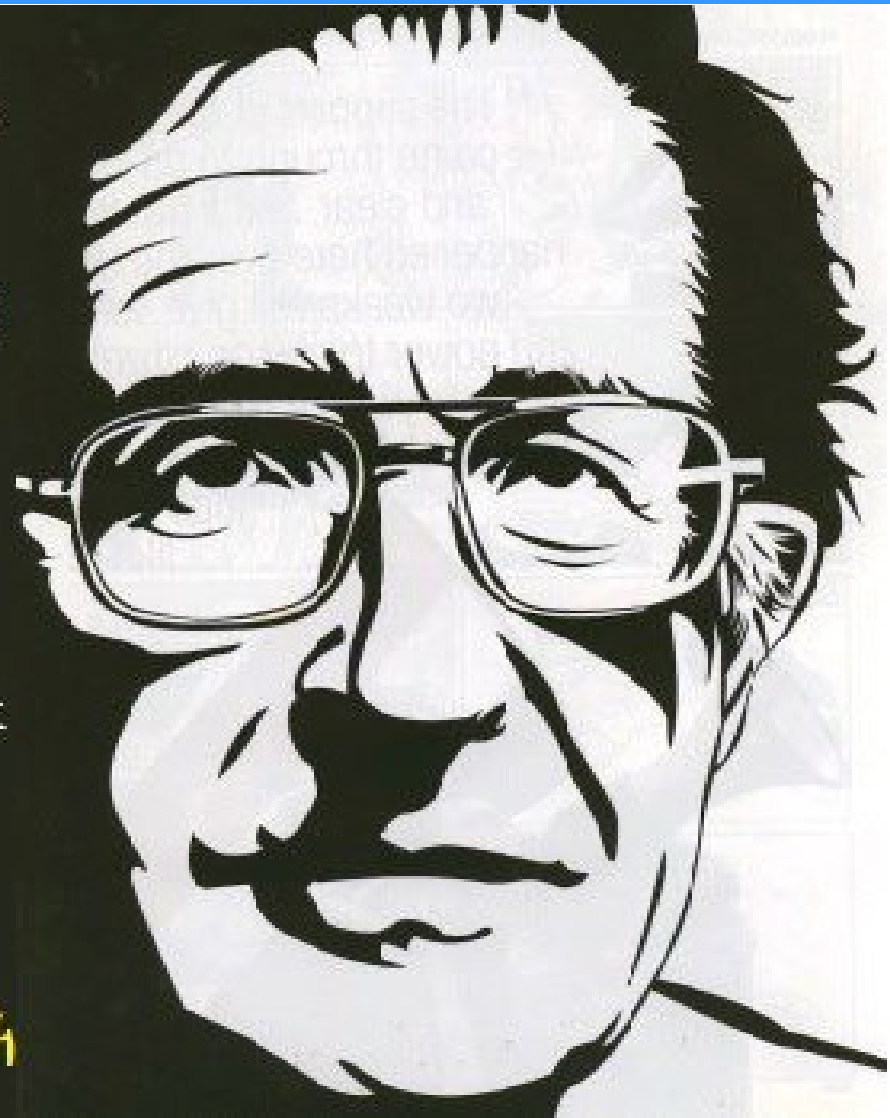
Ha a partner, a szövetséges bírálni merészel

Ezek mennek

Az emberek agyát és figyelmét le kell foglalni másod- és harmadrangú problémákkal. Ennek érdekében figyelmüket el kell vonni a valós és súlyos szociális gondokról, mégpedig olyan hírekkel, amelyek társadalmi jelentősége kicsi ugyan, de érzelmileg erősen megérintik őket. Támaszkodjunk a bulvársajtóra, amely hű szolgánk lesz.

- Noam Chomsky

Modellérték? Valóban?

**Nem igaz, hogy eltűnt a
3.000 milliárdos
nyugdíjvagyon!**

**Csökkentettük vele az
államadósságot!**

20.000 milliárdról 25.000 milliárdra...

Ta.

Erőviszonyok 2016 őszén?!

**A hazugság nem lesz igazság,
a rossz nem lesz helyes,
és a gonosz sem lesz jó csak azért,
mert a többség elfogadja.**

**„A szabad választás
a legfontosabb lépés
a demokratikus
Magyarország
megteremtése felé.”**

Fidesz választási felhívás, 1990. február 5.

**„Tudni fogjuk a választások
előtt jóval, hogy (...)
a választópolgárok
hány százaléka döntött úgy,
hogy részt vesz a választáson.”**

Orbán Viktor, 2012. július 27.

Oldásnak, példának 4X Churchill

Ki más következhet végül, ha már nagy formátumról hallunk, mint Churchill. Tudvalévő, hogy aktív politikusként háromszor váltott pártot, s egyben politikai filozófiát. Ő erre pusztán azt mondta: átment a pallón. Azt is mondta: nem az a fő, hogy változott a nézetem, fontos, hogy mindig igazam legyen. Sőt: tett egy bántó-hamis megjegyzést Gandhiról, hogy az csak egy félmeztelen, indiai fakír. Önmagáról viszont: a történelem kegyes lesz hozzám, hiszen nagyrészt én írtam. Nála sem mindig esett egybe a szó és a tett, a kényes etika és az elvhű következetesség. Hogyan lehet az, hogy mégis életében a legnagyobb angolnak tekintették, lovaggá ütötték, az USA tiszteletbeli polgárává emelték, Nobel-díjat kapott? Két mozzanat felel erre:

65 évesen, a saját szavai szerint nyugdíjogosultként 1940 májusában harcba szólította Angliát, imígyen: „A múltban nem értettünk egyet és civakodtunk: most egy kötés fog össze bennünket – háborúzni, míg ki nem vívjuk a győzelmet, soha nem hódolni be a szolgaságnak és a gyalázatnak, bármibe kerül, bármilyen fájdalmas lesz.” A vér, veríték és könnyek katartikusan őszinte ígérete felemelte az angolok fejét. Arra nézve pedig, hogy páfordulása ellenére miért volt a XX. század meghatározó személyisége két tartalmi idézet következik:

a) Huszonkét évesen, 1897. júliusában egy fiatal katonatiszt elmondta élete első nyilvános beszédét, mélyen átérezve a társadalmi lelkiismeret követelményeit. Íme!

Majd 120 éves intelem - értőknek

„A parlament nehézkes ugyan, de nem tunya. Egy igen fontos törvényjavaslat fekszik előtte hazánk munkásembereiről. Ha önök úgy gondolják, pimaszság ilyen fiatalon e tárgyról szólnom, remélem, az ifjúság makacs lelkesedésének számlájára írják a dolgot. Ez a törvényjavaslat a veszélyes szakmában dolgozó munkások megoltalmazását célozza a szegénységtől arra az esetre, ha munkaadók szolgálatában sérülést szenvednének. Amikor a radikálisok próbálkoztak egy ilyen indítvánnyal, és kudarcot vallottak, 'A munkaadók felelősségéről' címet adták neki. Figyeljék csak meg, mennyivel jobban csinálják az ilyesmit a toryk. Mi úgy nevezzük: 'Törvényjavaslat a munkások kártalanításáról, és ez sokkal szebben hangzik. Nagy reformlépés ez a törvényjavaslat... A számítások szerint ebben az országban évente 6000 munkás hal meg és 250.000 szenved különböző sérüléseket. Szörnyű végösszeg ez, nagyobb, mint akár a leghatalmasabb ütközeté. Nem állítom, hogy a múltban nem bántak jószívuén és körültekintően a munkásokkal alkalmazóik, ám ez a törvényjavaslat kivonja a kérdést a jótékonyság futóhomokjáról, és szilárdan a törvény sziklájára helyezi....**A radikálisok, akik sosem elégedettek a liberálisokkal, de mindig liberálisan bánnak a más pénzével, azt kérdezik, miért nem vonatkozik mindenkire. Ez rávall a radikálisokra – a hebehurgya, mohó, kelekótya radikális politikára. Azt az embert juttatja eszembe, aki, hallván, hogy a szellőztetés jó dolog, háza összes ablakát kiveri, aztán elviszi a reuma.**A konzervatív politika nem ilyen. A konzervatív politika alapvetően kísérletező politika – a „nézz oda, mielőtt ugranál” politikája: és ugrani sem feltétlenül muszáj, ha kézre esik egy létra. A mi haladásunk éppen azért biztos és állandó. mert lassú.”

Bár csak viccnek szánta volna; Sir W.

**„A legjobb érv
a demokrácia ellen
egy ötperces beszélgetés
egy átlagos szavazóval.”**

Sir Winston Churchill

http://hu.wikiquote.org/wiki/Sir_Winston_Churchill

Vízió(k)

Empátia, okos érvelés, biztos előrejutás, humor, és jutalmául lelkes fogadtatás – 119 évvel ezelőtt. Aztán a lényeg: a hitelesség, a nép bizalma nem néhány ügyes-ügyetlen kitételen múlt és alapult, hanem az életút, a teljesítmény egészén. És akkor egy látnoki ráadás következik:

b) Figyeljék meg a dátumot: **1946. szeptember 19, Zürich!** A majd' 80 éves Churchill szinte keresztes „háborút” indított egy Egyesült Európa feltámasztásáért a II. világháború romhalmazából, merészen kijelentve: *„És most olyasmit mondok, ami meg fogja döbbsenteni önöket. Az európai család újratermelésének első lépése Franciaország és Németország partneri viszonya kell, hogy legyen. Csakis így nyerheti vissza Franciaország Európa erkölcsi vezetőjének szerepét. Európa nem támadhat fel egy lelkileg nagy Franciaország és egy lelkileg nagy Németország nélkül. Ha jól és tisztességesen építjük fel, az Európai Egyesült Államok struktúrája olyan lesz, hogy egyetlen állam anyagi ereje kevésbé fog számítani.”*

-.-

Magánvéleményem: Európa és az Unió úgy semmiképpen nem maradhat, amiképpen most krízisben van. Amíg elitklubként tagjai betartották az írott és íratlan normákat, nem(igen) tűnt fel, hogy féloldalas, sérülékeny a felállás. V.ö: az olyan formációkkal, melyek államalakulatként nem bírnak egységes külpolitikával, haderővel, pénzzel és hozzá rendelt egyéb közös struktúrákkal. Változás több irányba is bekövetkezhet. 1) **Széthullás** is jöhet, kvázi Közös Piaccá degradálódhat, a nemzetállamok legyőzhetik a közösséget. Ez olyanfajta „játék”, melyben végül mindenki vesztes. 2) Megeshet, hogy az eredeti alapítók **mag-formációt** hoznak létre; megnövelik a föderáció esélyét és módjait, a szövetségi kompetenciákat maguk közt, és perifériára tolják vagy csak hagyják a „saját utat járókat”. Ez Magyarország számára egyszerre lenne vélt „ajándék”, de főleg büntetés. 3) Végül, a **tekli-mekli** változat sem kizárt, a válságok kiüthetik az eurót, nem nő, hanem csökken a kohézió, bukdácsol a közösség, eljelentéktelenedik, legyőzi, megelőzi őt Amerika, Kína, India, etc. És talán újra épül majd egy mini közösség a legjobbakból, kb. úgy, ahogy 1945 tanulságaként az akkori kor legnagyobb államférfijai megálmodták, megcsinálták, még ha utóbb félbe is maradt a mű. Keletkezhetnek kisebb, regionális kooperációk: a K. und K. retro jegyében.

2016.10.23: „Meg kell menteni Brüsszelt az elszovjetesedéstől. Európa szabadságszerető népeinek ma az a feladatuk, hogy megmentsek Brüsszelt az “elszovjetesedéstől” – mondta Orbán Viktor. Szerinte nem fogadható el, hogy az Európai Uniót egy modern kori birodalommal alakítsák, hogy a szabad európai nemzetek szövetségének helyébe egy európai egyesült államok lépjen. “Mi, magyarok európai nemzet akarunk maradni, és nem egy nemzetiség akarunk lenni Európában”. Abszurdumnak nonszensz, ill. fordítva!

2016: Sir Winston ellenében, slusszpoén a honi nagyságról: Rióban még a női csapatsportágakban is Mészáros Lőrincet kellett volna indítani. Olyan nincs, hogy ő egyedül nem nyer meg mindent!?

Ha...

„...ha elég eltökéltek vagyunk,
rászoríthatjuk az uralkodó pártot,
hogy alávesse magát a szabad választásoknak.”

Orbán Viktor, 1989. június 16.

Interpretáció

**Ma forradalom történt
a szavazófülkékben.**

2010.04.25.

**A kétharmados
győzelmet sem interpretáltuk
forradalomként.**

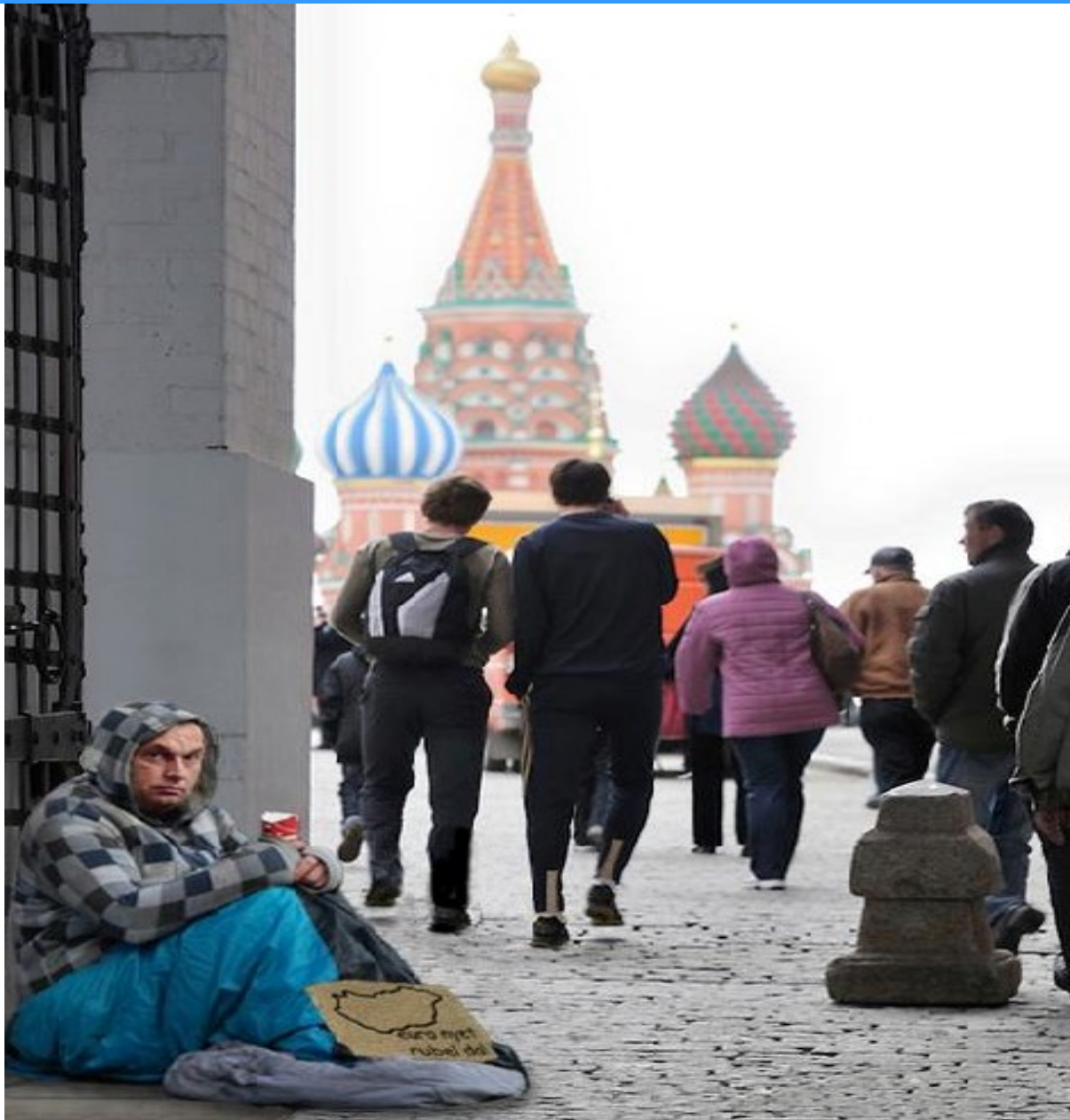
2013.09.17.

A gőg az ego kolompolása

Moszkva parti esték?

Huncut, aki a hírhedt viccre gondol

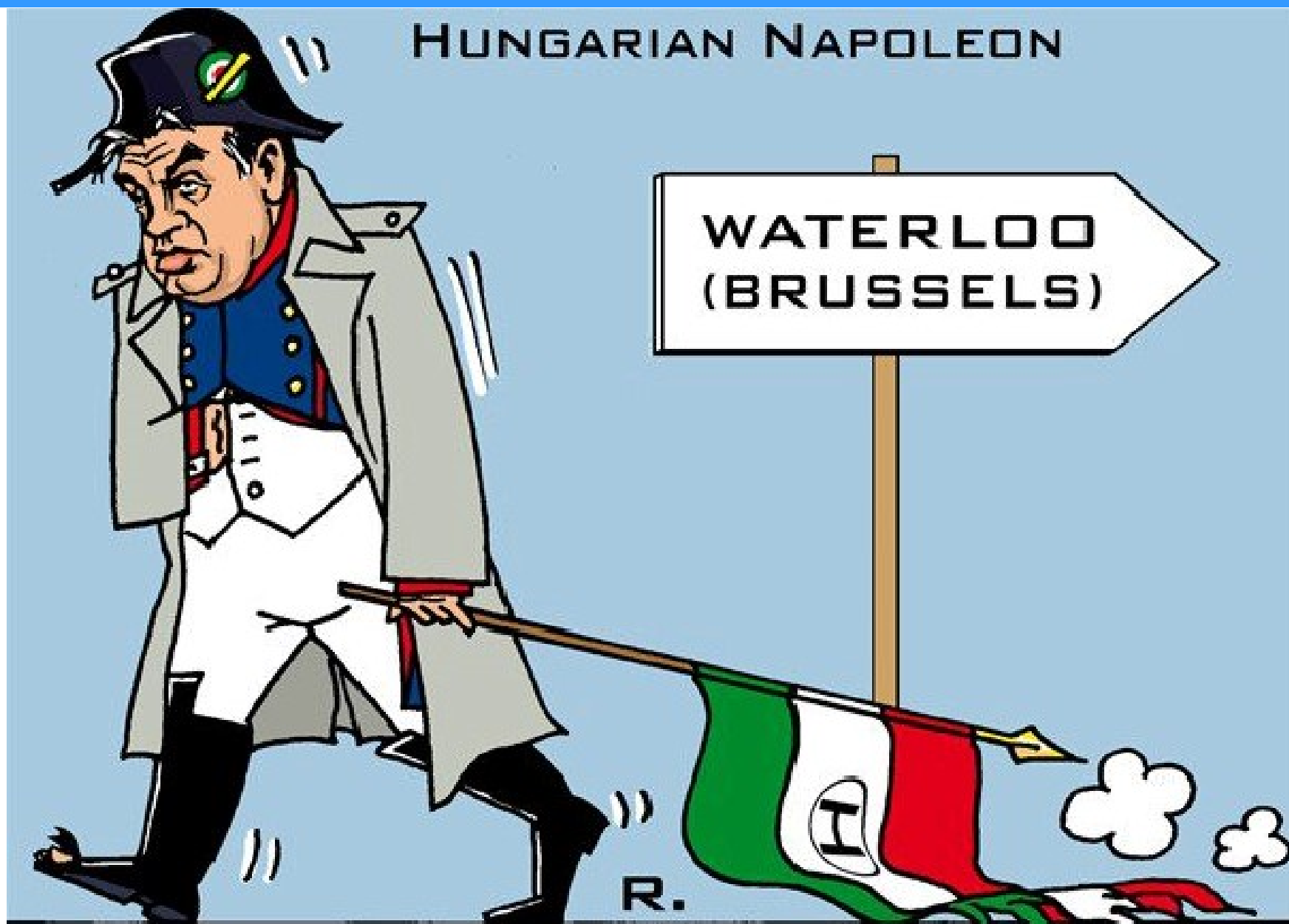

Ha valaki alacsony, azon nincs mit nevetni. Amíg talapzatra nem áll. /Ancsel Éva/

CNN szalagcím: "The most annoying asshole in Europe" (Európa legbosszantóbb seggfeje, Richard Quest műsorában) Volt-e már magyar politikus, külföldön ilyen titulussal felcímkezve?

8-szor vertük végig a világot

Totalitarizmus; több mint 10 kicsi indián, közmondásos dakota

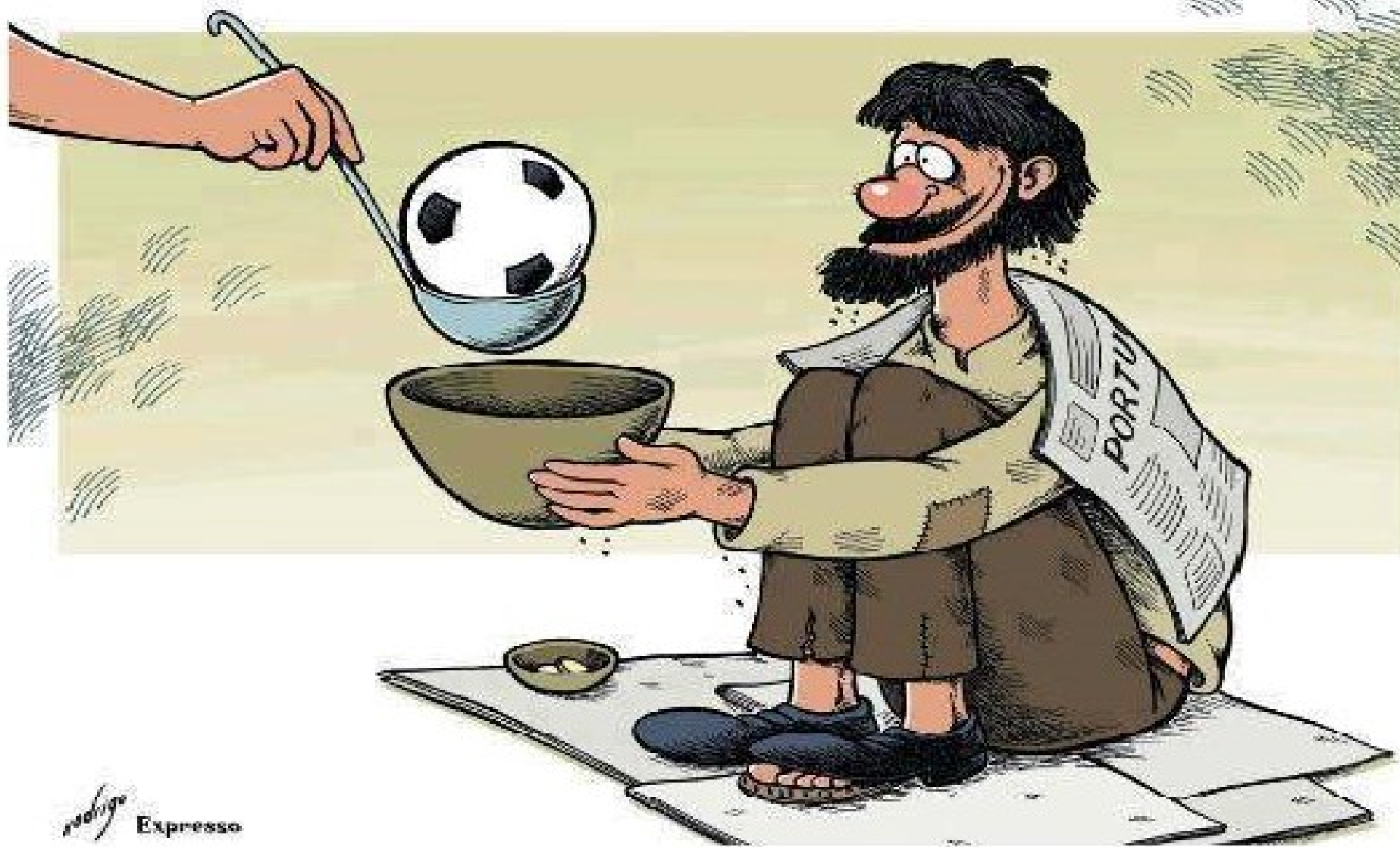

Ha most építettem volna stadiont,
megúszom a börtönt!

Stadler József, Akasztó, 2016. 02. 15.

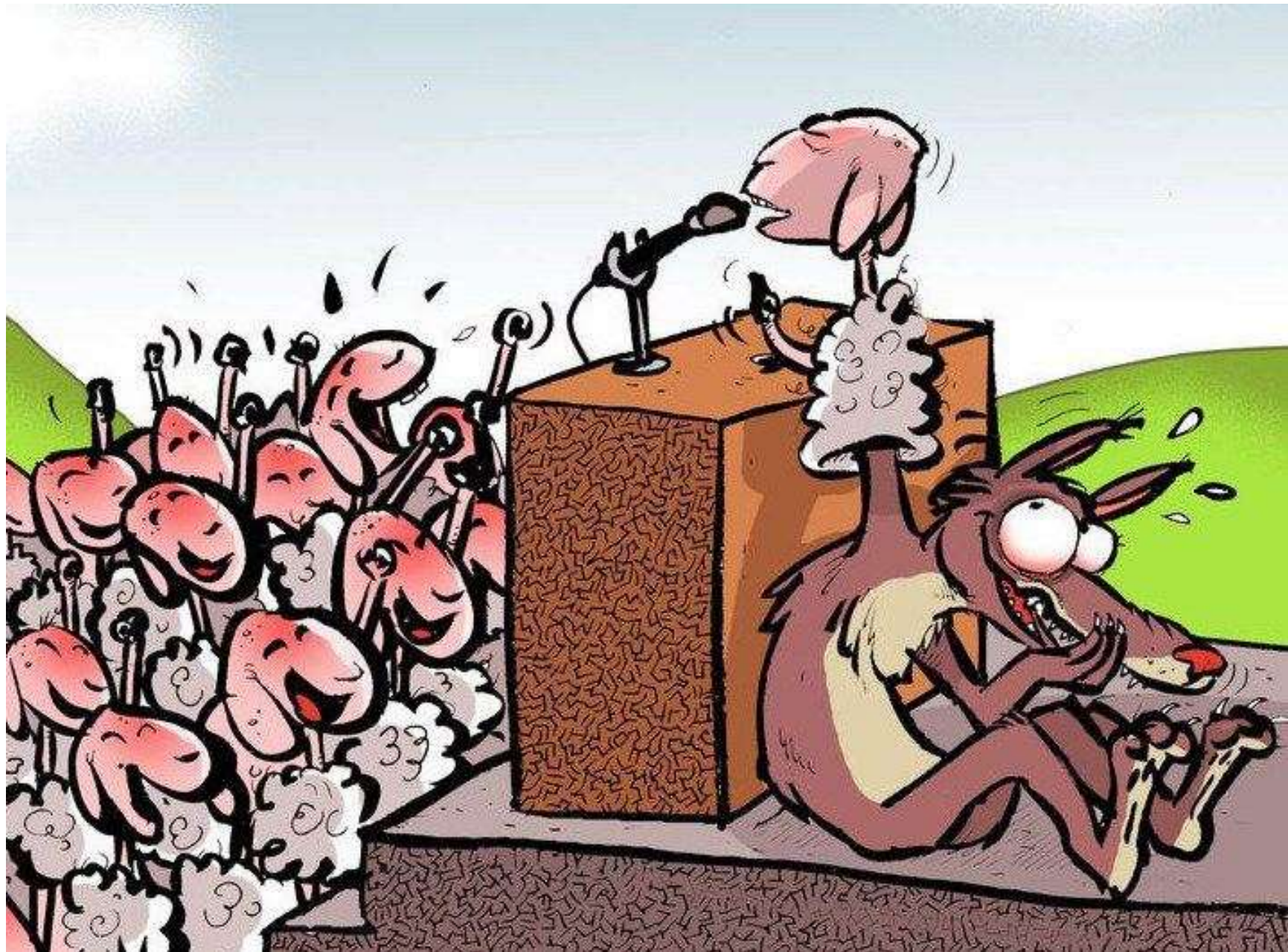
(Be)etetés

Bezzeg, a foci: drága szabadrúgás?

Mindig így lesz? Szabadságszerető nép?

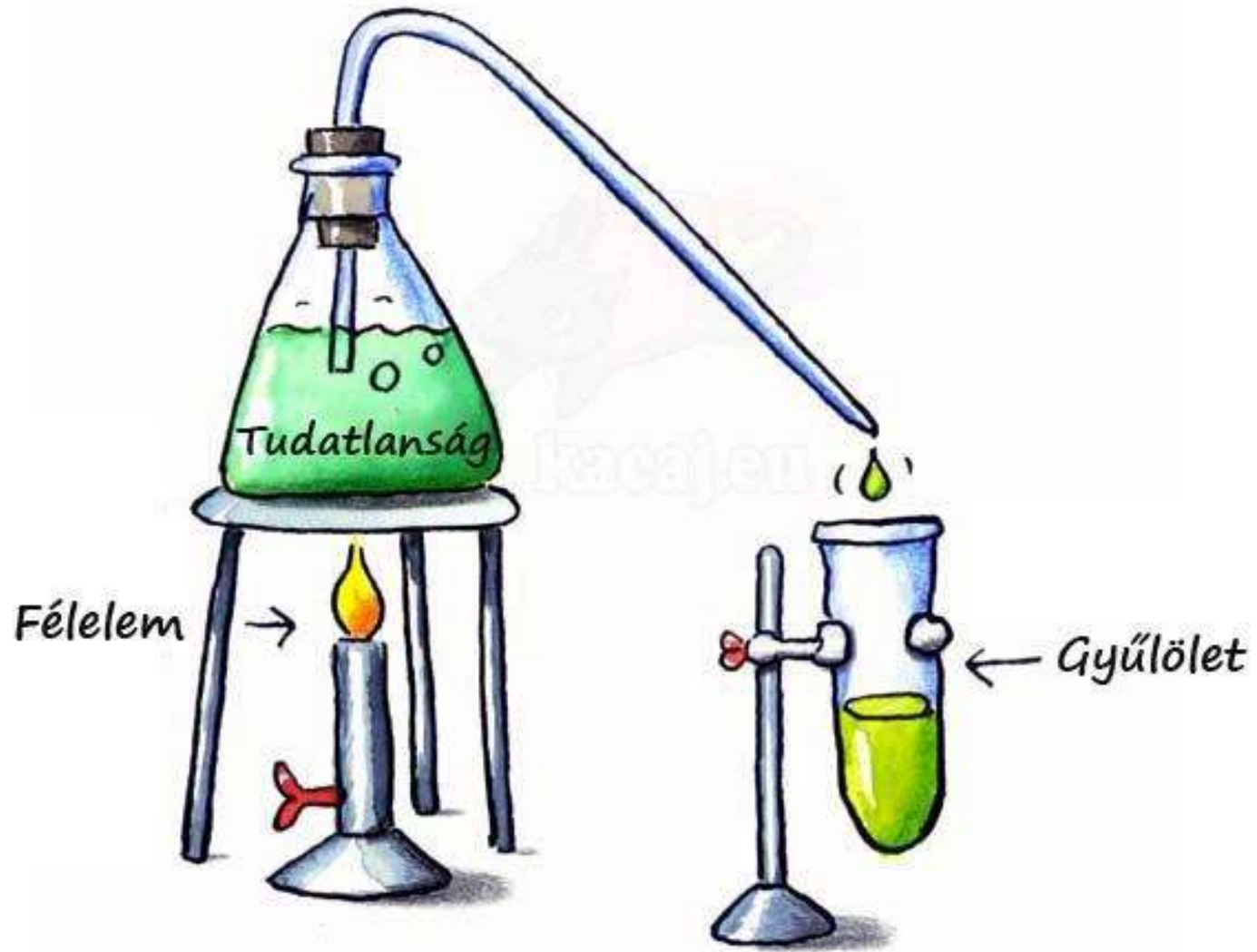

Szakadék

Kinek a szakadéka? Folytonos kampány-üzemmód. Egyke balra el?

Gyúelegy: a szélsőség lényege

Ünnepi beszédből: az irány jó

Rossz belegondolni, (fejben) követni

facebook/valodidemokraciatmost

*“Sose feledjük el,
hogy minden, amit
Hitler tett, ott és akkor
legális volt.”*

Martin Luther King

fordította: **VDM!**

A sodródás rossz végkifejlete lehet?!

A FASIZMUS 14 RÉMISZTŐ ELŐJELE:

- Egyre fokozódó nacionalizmus
- Az emberi jogok eltiprása
- Ellenségkép kialakítása
- A karhatalom megerősítése
- A média kontrollja
- A nemzetbiztonság iránti vonzalom
- Az egyház és az állam összeolvadása
- A nagyvállalati érdekek védelme
- A munkavállalói jogok semmibevétele
- Az értelmiség és a művészetek megvetése
- Szexizmus és a kisebbségek iránti gyűlölet
- A bűnüldözés és a fegyelem iránti vágy
- A korrupció és a haveri összefonódások
- Választási csalás

A képébe nevettünk, aztán..

A KOMMUNIZMUS 7 CSODÁJA

1. MINDENKINEK VOLT MUNKÁJA.
2. BÁR MINDENKINEK VOLT MUNKÁJA, SENKI SEM CSINÁLT SEMMIT.
3. BÁR SENKI SEM CSINÁLT SEMMIT, A TERVET 100% FÖLÖTT TELJESÍTETTÉK.
4. BÁR A TERVET 100% FÖLÖTT TELJESÍTETTÉK, MÉGSEM LEHETETT SEMMIT KAPNI.
5. BÁR NEM LEHETETT SEMMIT KAPNI, MINDENKINEK MEGVOLT MINDENE.
6. BÁR MINDENKINEK MEGVOLT MINDENE, MÉGIS MINDENKI LOPOTT.
7. BÁR MINDENKI LOPOTT, MÉGSEM HIÁNYZOTT SOHA SEMMI.

Cserélhető lapokkal, leporelló kivitelben is? Külcsín és belbecs

Mindenkinek leasett?

**MIT KERESNEK EZEK
MÁR MEGINT?**

(F)elszálltak?

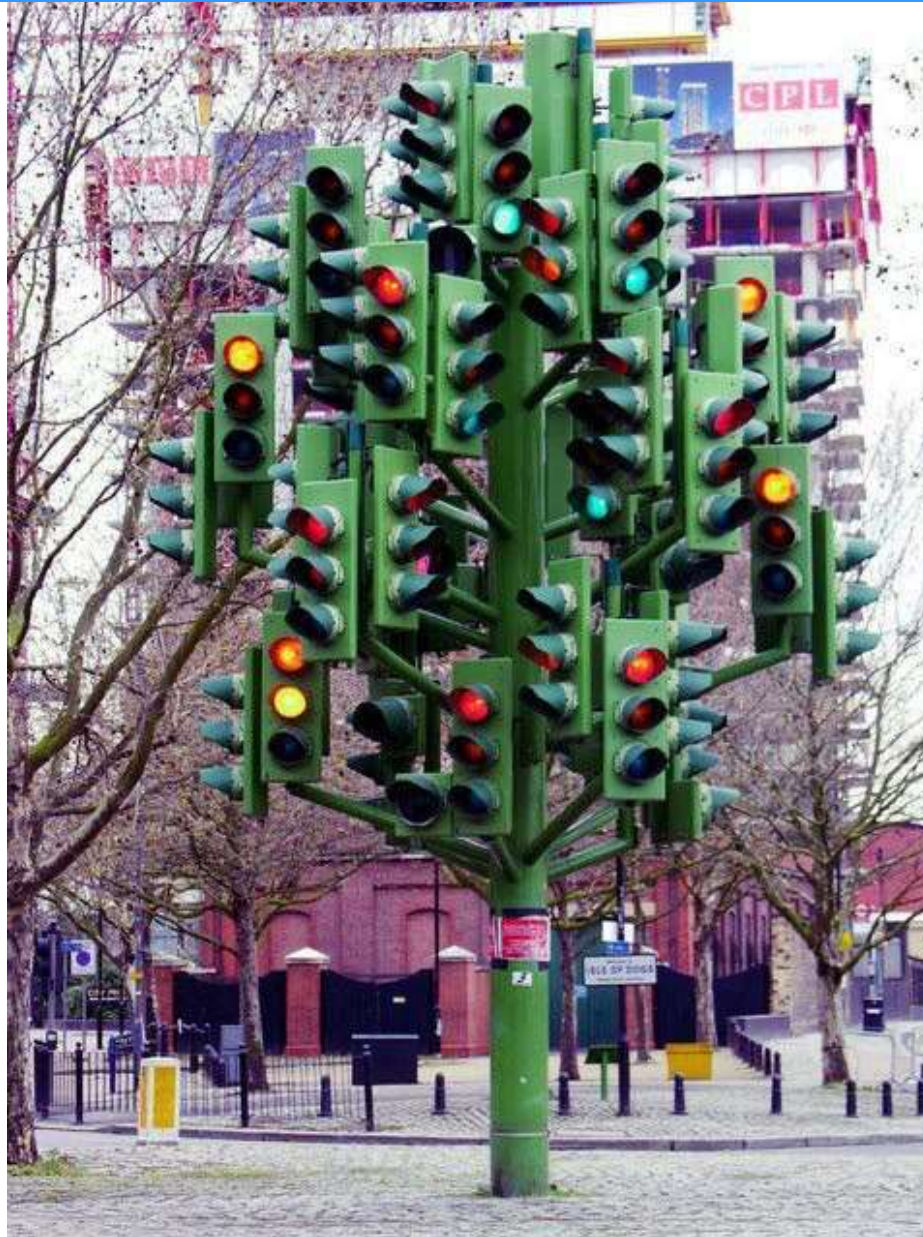

Egyéni indítvány, vastagbőr, bakugrás,
közjogi remekmű

Az egyesült széthúzás nemzete

Megannyi tilalomfa: követhető?

Tréfa: az angol ülve gondolkodik, a francia állva, az amerikai asztra tett lábbal, az orosz betárazva, az indiai jógázva, a magyar meg utána (post festa).
Igaz?!

***"Ha mindig igazat mondasz,
semmire sem kell emlékezned."
(Mark Twain)***

magyarok.hu/2014/04/14/

Személyekre szabott álomkapitalizmus?

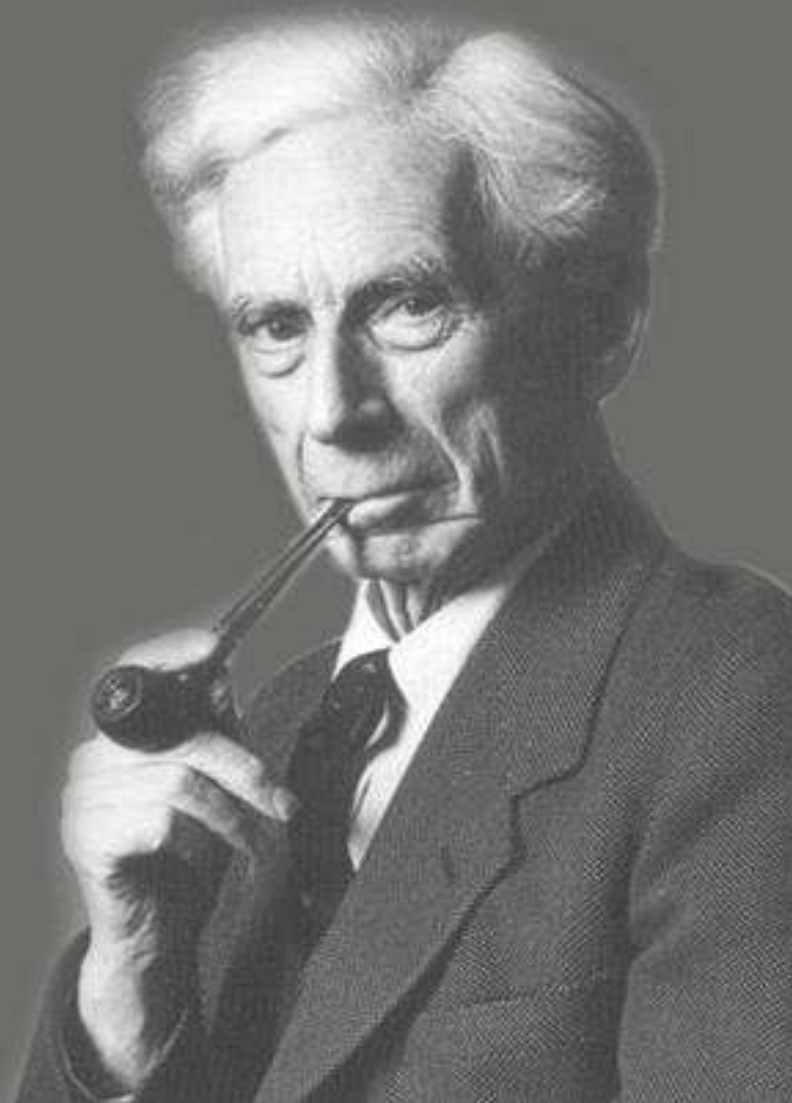
Fogják a fejüket külhoni barátaink, szövetségeseink. Az Unió lényege rendül(het) meg, ha Münchhausen báró, a szőnyegen repülő fundamentalista, a határtalan hittérítő, a szómágus, a cseles középjátékos, az irredenta győzhet. A lódításra (hódításra) épülő szisztémában semmi sem biztos, és kevés a nyertes. **Nem csak szankcionálás lehet a szembenállás következménye: simán lecsúsztathatják Európa jobb felének térképéről a renitens országo(ka)t.** **Gyilkos poén valós közjogi bázisról: 89-es alkotmány: Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül.** **Alaptörvény:0. Államkapitalizmus=álomkapitalizmus.** **Polip, maffia: a tudományos igényű és értékű levezetés, definíció vajon túlzás?**

Alázat

“Az a baj a világgal, hogy a hülyék mindenben holtbiztosak, az okosak meg tele vannak kételyekkel.”

Bertrand Russell

Miket hordasz TE itt össze ?!

Munkácsy Mihály: Ásító inas

